Anul IV. Cluj, 14 Aprilie n. 1906. Nr. 14—15.

ABONAMENTUL:
PE AN 3 COR. 20 FIL.
„ 1/2 „ 1 „ 60 „
„ 1/4 „ — 90 „
ÎN STREINĂTATE:
PE AN 6 FRANCI.
„ 1/2 „ 3 „
—o—
Numeri singuratici se vênd în Cluj cu 5 fileri, într'alte locuri cu 6 fileri.

Rĕvaşul

INSERŢIUNILE
se plătesc după mărimea locului ce ocupă; fiecare cm. □ costă odată 10 fil., de 2 ori 8 fil., de 3 şi mai multe ori 6 fileri.
—o—
ADRESA:
„RĔVAŞUL"
CLUJ, — KOLOZSVÁR
6. JÓKAI-UTCZA 6.

Editor şi redactor resp.: PETRU P. BARIŢIU | **Apare în fiecare Sâmbătă** | Intemeietorul foii: Dr. E. DĂIANU

INVIERE.

Să risipeşte vălul greu de ciaţă
De pre îngenunchiata omenire,
Şi'n răsăritul plin de strălucire
Din nou s'arată dalba dimineaţă.

Şi 'n sbor îngân'un cântec dulce vântul,
Un cântec dulce al mântuirii noastre,
Ce-şi varsă farmecul în zări albastre
Ş'aprinde 'n focul său întreg pământul.

Un soare-şi varsă razele luminii
In tristul nost locaş de suferinţă,
Şi 'n focul sfânt şi nobil de credinţă
Să risipeşte negura minciunii.

. . . . . .

Un vânt aduce-un vaet de durere...
— E vaetul iubirii restignite,
E gemetul de chinuri pătimite
A mielului menit spre junghiere.

In faţa Lui brăzdată de sudoare
Zac chinurile pătimirii sale;
Dar ochii Lui cuprinşi de-adâncă jale
Reoglindesc natura 'ndurătoare.

Şi 'n săvârşirea jertfei preacurate
Se 'ntunecă şi cerul şi pământul,
Şi moare'n patima-i de foc Cuvântul,
Şoptind iertarea celor neiertate.

. . . . . .

Sdrobitu-s'a cătuşa rece-a morţii,
Se spulberă puterea infernală
Şi 'n strălucirea steagului de fală
Pier vechile mizerii ale sorţii.

Se'nnalţă steagul purpur al iubirii
Umbrind sub el o lume 'ntinerită,
Aprinsă de Viaţa restignită
Şi de văpaia sfânt'a nemuririi.

Senin din nou e cerul răsbunării,
Senină-i faţa vecinică şi sfântă,
— Iar jos poporul aiurit cuvântă,
Cuprins de farmec, imnul adorării.

Dafin.

Christos a înviat!

Invierea lui Christos din morţi a fost încununarea lucrării sale d-zeieşti pentru mântuirea neamului omenesc. Dacă n'ar fi înviat din morţi — cum zice s. apostol — »deşartă ar fi propoveduirea noastră, deşartă ar fi credinţa voastră«; atunci nu s'ar fi putut întemeia împărăţia lui D-zeu pe pământ, care este biserica creştină. Dacă n'ar fi înviat din morţi Isus Christos ar fi pomenit poate şi acum, ca un mare învăţător; prin învierea sa însă a dovedit mai pe sus de ori ce umbră a îndoielii, că n'a fost numai mare proroc, mare învăţător, ci însuşi fiul lui D-zeu, D-zeu adevărat din D-zeu adevărat.

De aceea pomenirea învierii lui Christos o sărbăm totdeuna cu mai mare bucurie şi cu mai mare însufleţire, decât ori care altă sărbătoare. Cu acest prilej biserica noastră cântă cântece de izbândă, de triumf, şi credincioşii cu fală sfântă mărturisesc cuvântul biruinţii *Christos: a Înviat!* Şi cei ce-l aud cu putere sufletească şi cu repeţită mândrie răspund: *adevărat a înviat.*

Precum în învierea Domnului se cuprinde dovada D-zeirii sale, astfel şi în prăznuirea sfintei sale învieri se cuprinde dovada obîrşiei d-zeieşti a credinţei noastre, a bisericei noastre. Durere şi păcat însă, că slăbiciunile omeneşti au pus pete necuvioase şi pe aceasta d-zeiască întemeiere a mântuirei noastre. Chiar şi biserica creştină deşi însuşi fiul lui D-zeu a întemeiat-o, a suferit pe urma oamenilor în cursul vremilor, fel de fel de suferinţe, certe, turburări, umiliri şi crude desbinări, din ale căror rane şi astăzi sângerează. Dovadă, că e o raritate, pe care inima omenească o salută cu mare bucurie, când cei mai buni credincioşi ai bisericei creştine se întâmplă să prăznuiască de odată, aceasta mare zi a Paştilor, care a făcut-o Domnul, ca să ne veselim într'ânsa. In estan este cazul acesta rar, când la *Răsărit* şi la *Apus* deodată se sărbează sărbarea învierii, şi credinţa de obşte este, că urmează an bun după astfel de Paşti... Cum să nu urmeze an bun? Când toate inimile creştineşti desbinate pe netrebnicii omeneşti se întâlnesc în sfârşit într'un gând şi într'o simţire, într'un gând de preamărire lui D-zeu, şi cântă deodată cântecul biruinţii, prin care fiul lui D-zeu a călcat moartea, ca să ne deschidă nouă tuturor cărările vieţii.

Egalitatea şi frăţietatea cea adevărată a oamenilor Isus Christos a întemeiat-o. Din aceasta urmează dragostea nefăţărită a tuturor, pe care s'a întemeiat prin evangelia lui Christos, noua şi d-zeiasca lege.

Dar dragostea binerânduită, după însaşi învăţătura bisericei, începe dela sine însuşi şi se lăţeşte în cercuri din ce în ce mai largi în jurul fieştecăruia. Ori cât sufletul nostru în avântul său tinde a îmbrăţoşa cu iubire pe toţi oamenii, fii ai aceluiaş Părinte, totuşi mărginiţi fiind noi trebue să ne îndestulim a ne împărtăşi sufleteşte, în iubire, numai cu cei mai deaproape, cari cu deosebite legături ale limbei, sângelui, credinţei, etc. — sunt mai de aproape legaţi de inima noastră.

Astfel iubirea de neam, naţionalismul cel adevărat, se sfinţeşte şi se întăreşte prin legea creştină. Aceasta iubire de neam ne face să ţinem cu evlavie la cele ce sunt ale noastre, la cele ce am moştenit dela părinţi şi moşi strămoşi, la cele ce sunt comorile omeneşti ale sufletului nostru. Nu pentru că am urî pe alţii, — asta nici nu e iertat, ci e oprit chiar, ca un păcat — ci pentru că iubim mai mult cea ce e asemenea cu noi, în armonie sufletească cu noi, în bună înţelegerea doririlor şi nădejdilor noastre.

Şi dacă avem credinţă bună şi curată în Dumnezeu şi iubirea noastră de neam este curată. Ea se lămureşte prin însaşi credinţa noastră, a cărei isbânzi întăresc înseşi isbânzile neamului nostru, întru care una suntem cu toţii.

Să nu fie hulă dela noi a face aici o asemenare... Că însaşi biserica noastră asamăna împărăţia lui August împăratul — sub a cărui stăpânire s'a născut Isus — cu împărăţia lui Isus Christos. (Tropariul inseratului la Crăciun.) Să punem deci şi noi în lumina învierii Domnului nădejdea învierii şi biruinţei noastre ca neam. Că din împărăţia lui August a resărit neamul nostru românesc ca un vlăstar tiner din trunchiul rotunzit dela pământ. Impăratul Traian, cam la o sută de ani dela naşterea Domnului a cucerit pământul Daciei, pe care l'a pus sub stăpânirea Romei şi sub paza ostaşilor sei. Din aceşti legionari ai Romei s'a plăsmuit neamul nostru tocmai în acel timp, când s'a închegat şi biserica creştină, în mijlocul împărăţiei romane, luând ea — împărăţia lui D-zeu — locul şi moştenirea împărăţiei lui August Chezariul.

Noi Românii, dintre toţi vlăstarii Romei vecini, am avut, ce e drept ... mult a suferi, fiind noi aşezaţi la poarta cea mai primejduită, dela Răsărit, a împărăţiei. Pe aci au năvălit din fundurile Aziei şi din întunerecul de meează noapte toate sămânţiile barbare, cari îşi căutau altă ţeară, şi atrase de povestea Romei celei stralucite şi puternice, nisuiau necontenit spre ea, spre minunata inimă a împărăţiei. Acolo înse în loc de tronul împărătesc barbarii au găsit un scaun de apostol, şi în loc de sabie erau întimpinaţi cu semnul sfintei cruci. Pe ruinele acelei împărăţii, puternice dar omeneşti, se înălţă noua Domnie alui D-zeu, sălăşluindu-se pace între oameni.

Prea puţină parte de pace având înse noi, în calea puhoiului de oameni, prea puţin am şi putut isprăvi în lume. Atâta doar că ne-am susţinut, ca o pază bună şi credincioasă, care stă trează la locul seu şi nu se depărtează. Cu dreptul se miră de acest fapt cei mai vechi scriitori, şi cei străini şi ai nostri, cum e *Constantin Cantacuzino Stolnicul*, care zice:

»...Nu puţină mirare este la toţi câţi scriu de aceasta, nici la câţi bine vor socoti, de aceşti Români, *cum s'au ţinut şi au stătut până astăzi aşa*, păzindu-şi limba, şi cum au putut şi pot şi pământurile acestea lăcuiesc, care aceasta la puţine limbi şi neamuri se vede. Şi mai vârtos atâtea roduri de oameni străini şi varvari preste dânşii au dat şi au stricat, carii peste alţii aşa dând, nici *numele*, nici alt nimic nu se mai ştie, nici se mai pomeneşte«.

»Care aceasta bine socotindu-se — zice cuminte Stolnicul Constantin — aevea este *că nu fără alui Dumnezeu providenţie este*, nici fără a sa *minune* nu este; înse drept ce? — el singur ştie....«

Cu adeverat. Că osândiţi am fost şi noi pe nedreptul, doar morţi şi îngropaţi am fost înaintea oamenilor, ba unii şi astăzi suntem socotiţi, ca şi când nu am fi, cea ce suntem, şi groapa ni-se sapă şi ni-se găteşte, — dar din alu-

©BCU Cluj

Dumnezeu bună îngrijire, ca o minune, stăm şi ne ţinem, şi nădejde avem să biruim asupra morţii meşteşugite, ce ni-se ticlueşte. Credinţa tare ce o avem în Dumnezeul părinţilor nostri, încrederea în providenţia cea minunată a Celui, ce ne-a scutit şi mirare ne-a făcut lumei celei neorbite de patimi, şi conştienţi de chemarea ce ne-a dat-o din voia lui D-zeu, Roma, care s'a făcut centrul împărăţiei lui D-zeu pe pământ — în ciuda tuturor greutăţilor ce să ridică asupra capetelor noastre zicem, ca şi străbunii nostri credincioşi: *Christos a înviat!*

Christos a înviat, şi noi vom invia! Christos a biruit şi noi cu el vom biruì!

Crestături.

— **Contele Mailath,** Episcopul din Alba-Iulia după cum cetim în »Dreptatea« a petrecut câte-va zile la Braşov, ocupându-se mai ales cu tinerimea din şcoalele catolice. In capela gimnaziului a ţinut o prelegere vorbind despre *Roma.* Cum tocmai în aceste zile 30 tineri elevi ai gimn. *român* din Braşov petrec în *Roma* dăm după »Dreptatea«, care este încântată de procedura episcopului catolic următoarele observări, ce face acestei vizite:

*D*intre toate, cel mai înălţător moment însă a fost vorbirea, sau mai bine zis prelegerea, ce a ţinut-o gimnaziştilor, adunaţi în capela cea nouă a institutului. Prilegiu şi-a luat dintr'o călătorie, ce a făcut o în timpul din urmă pe pământul Italiei.

*D*escriind în colori foarte vii şi plastice această călătorie, spune, că barbarii după vremuri se doriau la *Roma* pentrucă auziseră, că nu mai ezistă în toată lumea un alt oraş în care să fie îngrămădite atâtea comori ca la Roma; pelerinii catolici se duceau să se închine papilor puternici. Iar lumea de azi merge să admire renaşterea, nu a unui popor numai, dar schinteerea geniilor, cari umplură de lumină lumea întreagă şi ale căror opere măreţe rămânea-vor vecinic spre uimire şi să vadă cum din măreţia ruinelor clasice, ce veacuri au stat ascunse sub pământ, măreţ se înalţă figurile sublime ale unui Muciu Scevola, ale unui Fabriciu sau Cincinat. *D*upăce arată importanţa instructivă şi educătoare a acestor călătorii, nu aşa destule cuvinte de a îndemna tineretul la astfel de escursiuni, căci mergând pe pământul sacru al Italiei şi inspirându-te măreţele figuri ale Romei antice, vei cunoaşte ce e adevărata virtute cetăţenească şi adevărata iubire de patrie.

»**Stânca Romei,**« Urmele Romei eterne se găsesc pretutindenia pe unde legionari lui Traian Impăratul au purtat vulturii biruitori Şi ţeranii români, strănepoţii mândrilor cuceritori de ţară, se fălesc cu aceste urme.

Dr. C. Istrati, comisarul esposiţiei din Bucureşti, scrie întrun raport al seu;

»...voiu cita pe Anichit Bocănescu, primarul din comuna *Cătina,* judeţul Buzău, care ne-a rimis trei frumoase monede romane de argint, găsite în acea comună ca o dovadă a originei lor romane, de *care sunt aşa de mândri,* spunându-ne cu fălnicie ca să nu să uite că în comuna lor se află *»stânca Romei«,* »valea Romei« şi aşa mai departe, numiri populare găsite de noi şi în dicţionarul geografic«...

Eacă un element psichologic, care cultivându-se s'ar putea înălţa sufletul neamului românesc!

Grijea preotului faţă de săraci şi bolnavi.

Când a păşit Isus Christos pe catedra sinagogei din Nazaret, ca să-şi ţină cum am zice noi vorbirea de program în oraşul său, a deschis la locul acela din Isaia prorocul, care mai bine i-se potrivea adevăratului Mesia şi care sună astfel: »Spiritul Domnului peste mine pentru care m'a uns, bine a vesti săracilor m'a trimis, a tămădui pe cei sdrobiţi cu inima, a propovedui robilor slobozenie şi orbilor vedere, a slobozi pe cei sfărmaţi întru uşurare« (Luca 4, 18,) Cuvintele aceste ale prorocului le-a tâlcuit Isus Christos despre sine şi împlinirea lor acurată şi-a pus-o de deviză şi scop a lucrării sale.

Aceasta deviză o vedem împlinită în mărturisirea lui Christos către învăţăceii lui Ioan, când zice: »mergând spuneţi lui Ioan cele ce auziţi şi vedeţi, orbii văd şi şchiopii umblă, leproşii se curetesc şi surzii aud şi săracilor bine se vesteşte. (Mat. 11, 45.)

Misiunea lui Christos a fost grija celor lipsiţi, tămăduirea celor bolnavi, faţă de bogaţi şi îndestuliţi are o aversiune oare careva, ba de multe ori cu o temere îi face atenţi, ca bine să-şi folosească averea şi sănătatea căci acele pot să le aducă perirea vecinică.

Misiunea lui Christos e misiunea preotului. Preotul e urmaşul Lui, prin el se continuă lucrarea mântuirei şi izbăvirea neamului omenesc până la capătul lumii. Aceleaşi fapte şi mijloace trebue să le folosească dar şi preotul întru îndeplinirea chiemării sale ca şi învăţătorul său: vestirea cuvântului ceresc celor săraci, tămăduirea celor sdrobiţi cu inima, mângăerea celor robiţi, deschiderea ochilor celor orbiţi de păcate şi patimi, uşurarea, în sfârşit, a celor ce sunt sfărimaţi de povara vieţii lor.

Faptele acestę de milostenie şi de dragoste a preotului slugitor în biserica lui Christos, înalţă toata tagma noastra preoţasca peste lume şi peste toţi aceia, cari într'un neam sau altul poartă numele de preot, slugesc însă şi propoveduesc învăţătura unui proroc străin de faptele şi învăţătura lui Christos. — Preotul lui Muhamed se roagă cu nespusă evlavie întors cu faţa către răsărit, de mângăierea celor lipsiţi, însă puţin îi pasă: făgăduieşte mâncări gustoase la umbra unui pom pe lumea cealaltă, de cari nu-i lipsit muhamedanul nici în lumea asta, propoveduеşte credinţa aceea, că bărbatul musulman după moarte merge într'un pavilon strălucit unde de a pururea îşi va petrece în plăceri sensuale cu femeile cele mai frumoase, cea ce nici pe pământ nu-i opreşte legea lui: — prin vestirea acestei nădejdi mai varsă mângăiere în sufletele obidite şi neîndestulite cu golătatea faptelor, ce nu leagă în conştiinţa, ci numai în afară. Arabul ospătează în tot chipul pe drumarul ce a săluit la dînsul, pentrucă aşa-i spune Coranul: dacă iasă însă pe poartă, se ia după el şi pe drum îl despoaie. — Nu aşa face samarineanul milostiv; pe drumarul căzut între tâlhari îl pune pe dobitocul său, îl duce la un ospătar şi îl dă în samă ca să-l lecuiască şi să poarte grijă de el.

Preoţii din T. V. încă nu multă grijă purtau de bolnavi: pe cei leproşi îi lăsau chiar în ştirea lui D-zeu, ca în desperare să rătăcească pe hotare. Călugării bisericii noastre pleacă la moarte sigură şi încă la o moarte groaznică, pe ostrovul leproşilor ca să le deie mângăiere în chinurile lor şi să le ducă merindea pe calea de veci. — Luther însuşi, faimosul înnoitor al credinţii şi al bisericii, pe care îl pun într'un rând cu Apostolii, nu a înseninat nici o faţă aievea, ci numai la părere. Principii şi boierii ţării au tăiat cale învăţăturilor sale şi înnoirilor din veacul al XVI. cu puterea, nu cu blândeţa şi cu faptele milei creştineşti. Muncitorul care purta greul vieţii, şi care mai tare avea lipsă de mângăierea credinţii adevărate, a fost aruncat fără voie în braţele legii sarbede şi rece alui Luther; în locul bisericilor pompoase şi a liturgiei înnălţătoare s'a trezit deodată cu nişte zidiri mari, ce sămânau din lăuntru mai mult cu nişte magazine de bucate, pe păreţii cărora numai câte un paingene îşi ţesea neturburat pânza lui măiestrită. De soartea muncitorului puţin se îngrijesc preoţii lui Luther, la patul morbosului merg şi ei, dar nu duc restignirea, chipul suferinţelor îndelungate, numai nafura, pomenirea aceea rece a sf. cuminecături, care nu e în stare însă să verse în sufletul bolnavului tăria şi nădejdea ce ne-o dă taina bisericii noastre. Faptele predicatorilor încă au fost şi sunt numai nişte icoane schimonosite şi o imitaţiune scălciată a chemării adevărate preoţeşti, care ne-o propune D-zeescul învăţător.

Renan, neînpăcatul vrăşmaş al legii creştine, care, entusiasmat de reuşita întreprinderii sale, a esclamat odată: »iată că am nimicit pe Christos pentru totdeauna«, încă nu şi-a dat samă, de aceea, că un proroc nu şede în deplină îndestulire într'o vilă lângă Paris, precum făcea dânsul, trimiţându-şi de acolo numai manuscrisele la tipar, cu menirea ca să schimbe credinţa alorzeci de veacuri, ci să scoboară la popor şi la muncitor şi-i dă dovezi că-l iubeşte şi-i vrea binele. S'a şi înşelat în credinţa lui, căci numele lui Renan abia dacă vre'un cărturar de a doaua mână îl mai rosteşte mărindu-l, şi aceasta o face numai din copilăreasca dorinţă de a trece de om luminat şi învăţat, precând numele lui Isus îl rostesc cu evlavie toţi aceia, pentru cari întâi şi întâi s'a întrupat: săracii, cei sdrobiţi cu inima, robii şi cei istoviţi de greutăţi, de cari nici un proroc nu a avut grija ce a avut-o Christos.

Ş'acum la rândul nost e, fraţilor, să dovedim lumii, că suntem urmaşi ai lui Christos şi adevăraţii ispravnici ai mântuirei. Viaţa modernă e plină de strigătul social-democraţilor, cari cer acoperirea lipselor şi îndreptăţirea pe o formă a tuturor, în ori ce chip, numai fără ajutorul bisericii şi a preoţimei; nu-şi aduc însă aminte de aceea

FOIŢA RĚVAŞULUI

St. O. Iosif:

Credinţe.*)

Această carte ni-s'a dat în toamnă, ca un semn de bună, de binecuvântată rodire sufletească a celui dela care vine.

După poesiile lui Goga, cea mai mare sărbătoare sufletească, am avut-o cetind aceste dulci, duioase şi sincere spovedanii de credinţă.

Poesiile lui Goga mi-au trecut prin suflet ca o zi de primăvară, în care seninătatea şi hodina de o clipă a firei şi a sufletelor se turbură sub bătaia învârtejită a »înfricoşatului vifor« stârnit din inimile celor ce-şi plâng în umbră umilinţa şi poverile; ţi-se pare că eşti într'o câmpie şi că toată firea îţi trimite ca plocon farmecile frumseţii ei, îmbrăcate în haina de slovă măiastră a unui cântec, nu de vioară şi de fluier, nu de dragoste şi de aleanuri, ci cântecul de tulnic al pătimirii şi obidirii unui neam întreg de oameni, şi ţi-se pare că sub puternicele accente ale acestui cântec din ochi îţi pornesc săgeţi de întăritare şi îmbărbătare şi în inimă se aprinde nu focul mulcomitor al dragostei de natură, ci para dragostei de neam.

Nu aşa, mărturisile de credinţă ale lui Iosif. Aici ţi-e dat să guşti tihnit farmecele firei, ce aşa de maestru se desfac şi se limpezesc sub penelul acestui artist. Aici asculţi cântec de vioară şi trăgănare de fluier; ţi-se pare că treci prin o grădină frumoasă, şi că din un colţ al acestei grădini vrăjite, îţi ating sufletul acordurile line, fermecător de duioase, a unei inimi ce-şi cantă durerile ce le are şi nădejdile de noroc ce le-a avut. Muza lui Iosif, »drăgălaşa lui muză poporală«, e ca o fată fecioară gătită în aleasă haină de sărbătoare, cu flori în păr şi lumină în ochi, când îşi cantă bucuriile ce le are, cu bură de lacrămi în privire şi cu mâhnire mişcătoare la grai, când îşi plânge durerile ce o bat. Iar când cântă alte lucruri, nu durerile şi bucuriile ce le are, ne loveşte aceeaş măsurare, aceeaş ninerare aleasă în viers şi aceeaş căldură şi gingăşie, ce place şi mişcă, în simţire.

In aceste versuri nu găseşti spovedanii de falsă, de silită şi seacă credinţă în lucruri şi în ideale, pe care precupeţii de versuri albe şi de literatură bălţată şi-le pun ca etichetă pe marfa, şi proastă şi stearpă, ce o scot spre vânzare în bâlciul deschis tuturora al literaturei noastre. Sunt mărturisiri spuse cu inimă deschisă, sunt »credinţele« unui suflet, ce ştie ce trebue să creadă şi ştie ce vrea să spună.

Prima poezie, din volum, n'o închină, după ştersul obicei al multora, vre-unui puternic al zilei, nici nu strecură în versuri subţiri cuvinte de smerită proslăvire vre-unui zău din cine ştie ce tărie, ci e un cuvânt de pioasă închinăciune şi binevenire »muzei poporale«. Pe această »drăgălaşă muză« poetul o roagă să coboare asupra-i »liniştea dorită«, să-l facă să-şi uite de ori-ce ispită:

»Să-mi pară lumea pajişte 'nflorită
Şi or'ce zi să-mi fie sărbătoare,
Să pot trăì, *străin de glasul urii,*
Ca un copil cuminte al naturii«.

Ce mare, ce izbitoare deosebire, între »Rugăciunea« lui Goga şi între acest glas de smerită şi potolită rugăciune. Acest suflet, în care melancolia şi-a străcurat fiorul său de dulce întristare« şi în care credinţele unei vieţi înflorite se pare că mor, lăsând pe drumuri, fără căpătâi, pe cel a cărui cărări i-le-au înveselit altădată »cu alai de sărbătoare«, acest suflet — înfrânt de trudă şi durere — plânge pe »patul său de chin, ca un rob în închisoare« şi a cărui rugi ca sfioase mirosuri de tămâie se ridică, cerând toiag de sprigin, spre muza poporală şi spre natură, înfloreşte şi întinereşte în nădejdea şi în aşteptarea de noroc ce i-le proroceşte fluturaşul trimis de un suflet drag, spre a-i vesti sfârşit durerii. Şi dacă muza poporală şi natura se pare că nu pot să reînvie credinţele moarte şi să aducă în suflet zile cu soare şi să-i înflorească drumul vieţii, o face aceasta dragostea, o face Lia, a-ceastă »primăvară a vieţii sale«. Şi dacă s'au

*)Poesii premiate în anul acesta de către Academie.

©BCU Cluj

că chiar şi dacă îş vor arunge scopul, fără băgarea in samă a bisericii nu au făcut nimic. Chiamă cerşitorul amărât şi'l fă să şadă într'un salon mobilat elegant, îi dă tot ce poftește şi-i ia mângăierea credinţii; va fi el oare fericit? — Nu avere, nici bani, nu pământ îi trebuie; daţi-i lui ceriul şi atunci va fi îndestulit. Ceriul insă nu poate să il arete nime, numai acela care păşeşte pe urma celui ce s'a scoborit din ceriuri: preotul.

Misiunea cerească a preotului să dovedeşte mai bine la patul unui greu bolnav, la ciasul acela fatal de moarte. Marele Papa, Leo al XIII. pe patul de moarte scrie: »Fatalis ruit hora, Leo«! — ciasul fatal se apropie cu toată groaza lui. Omul atunci e în desperare, dacă nu şi-a pus în rînd casa până a fost sănătos, căci dela ciasul acela atârnă cel mai mare bine al lui. Ori ce mare necredincios simţeşte atunci, că se apropie de ceva şi nu se va nimici de tot, precum a crezut dînsul: »Non omnis moriar« — Când te chiamă dar, frate, la vre'un greu bolnav, lasă la o parte ori ce consideraţiuni pământeşti şi închipuindu-ţi starea sufletească acelui de moarte, aleargă ca să-i deschizi ceriul, căci ori câtă libertate ar fi pe pământ, e prea strimtă aceea pentru un suflet omenesc.

Cu tot dinadinsul să fim zăloşi dar în mângăierea celor lipsiţi; prin cuvinte de nădejde în bogăţia neperitoare, în tămăduirea celor sdrobiţi la inimă cu vestirea milei D-zeieşti, în cercetarea bolnavilor cu propovedania patimilor mântuitoare a lui Christos: de pe aceea ne va cunoaşte lumea, că suntem ucenicii lui Christos, dacă şi deviza noastră va fi cea vestită la Isaia prorocul.

Dr. Iuliu Florian.

ISUS

Veghiază 'n colţ a candelei lumină
Invăluind icoana'n în raze pale:
Isus, copil, la sinul maicei sale;
Păstori se miră, magi i-se închină.

Un zimbet liniştit, blând, fără vină,
Şi totuşi nu ştiu ce ascunsă jale,
Ce presimţiri de chinuri ideale
Umbresc în taină faţa lui divină.

Ştiai de atunci, Isuse, tu, c'odată,
Iubind prea mult pe oameni, drept răsplată,
Vei îndura batjocura şi amarul,

Şi' ncununat cu spini, urcând Calvarul
Pe umăr crucea singur ţi-o vei duce,
Şi vei murì, strigând la cer, pe cruce?...

(Din volumul »Credinţe«) *St. O. Iosif.*

Cu 1 Aprilie începe nou abonament

la

„Rĕvaşul“ Pe 1/4 de an costă 90 fil.
„ 1/2 „ „ „ 1.60 »
„ 1 „ „ „ 3·20 »

Lucrul şi rugăciunea.

— Din »Roadele Milei creştineşti« *) —

Inainte cu doi ani am prezentat cei dintâi 15 copii ai condamnaţilor şi am zis atunci, că şcoala pozitivistă măreşte lucrurile când vede în această adunare de copii ai osânditilor: *un cuib de fiere sălbatice.* Eu am respuns, apărându-mă contra atacurilor avute, că nu numai e posibilă educaţiunea celor născuţi delicvenţi, ci am speranţa de a-mi şi ajunge scopul, — deci cu inima hotărâtă am întreprins lucrul. Şi în aceeaş oară am pus baza noului institut, declarând cari erau principiile de creştere, pe cari voiam a le pune în aplicare întru educaţiunea acestei cete de copii.

— Două elemente — zisei eu — două elemente educătoare voiu pune în lucrare, spre a îndemna la cuviinţă şi la cinste pe copii părăsiţi şi adunaţi din mijlocul mizerii şi al ignoranţei: *lucrul şi rugăciunea.*

Insă puţin după ce am rostit aceste cuvinte şi vederi, concludând, că institutul fiilor condamnaţilor va deveni gloria pietăţii italiene la finea acestui veac, descriind rapoartele acestei instituţiuni noue cu ştiinţa penală şi cu criminalogia socială, iată se publică în revista „La Nuova Rasegna“ ce apare în Roma, un articlu lung de un învăţat modern, din carele ieşia următoarea sentinţă: „eu nu sunt de părerea advocatului Longo: ţin de foarte neînsemnat folosul institutului seu, care de altcum îmi pare a fi dăunos, dacă îl consider cu seriositate şi fără prejudiţiu“.

Deci acel pozitivist nu vedea folosul acestui institut nou, ci din contra se temea că poate fi dăunos ordinei, păcii şi liniştei sociale.

Spre a-şi dovedi teza sa, învăţatul pozitivist începu a'mi face învinuiri, că eu nu am cetit toate operele pozitiviştilor, cu deosebire a lui Lombroso şi a lui Ferri, carì opere m'ar fi făcut cu mult mai precaut şi cu mult mai convins despre folosul sau nefolosul social a unei instituţiuni, căreia îi dau numele meu şi bani caritătii (sic).

Aceste cuvinte aveau de scop a arăta lumii utilitatea sau folosul social cel neînsemnat al institutului pompeian. Acel scriitor merge apoi mai departe spre a dovedì în ce chip e dăunos acest institut societăţii.

Dintre argumentele cele mai mistice pe cari le aduce, cităm în cele ce urmează numai două. Iată cuvintele lui:

»Intemeietorul, advocatul Bartolo Longo, în discursul seu a expus mijloacele de cari voieşte să se folosească spre a stârpì germenii moşteniţi ai delicvenţei în copii; iar mijloacele principali sunt *lucrul şi rugăciunea.* Este cu neputinţă a tăgădui, că lucrul influinţază cu o putere mare, abătând de la ispite şi lenevire pe cel predispus, şi că deprinde asupra conştiinţii o acţiune foarte nobilă; insă între efectul acesta şi între cel aşteptat de întemeitor există o deosebire mare.

Lucrul — continuă acel învăţat — e neîndestulitor spre a putea delătura efectele degeneraţiunei trupeşti şi sufleteşti: doară vedem zilnic că lucrători din fabrici, ori muncitori de pe câmp intră ca făcători de rele în temniţe, fără ca lucrul să-i fi putut împedeca de la sevârşirea crimei, când odată instinctul de a fura zace în el, şi când dorul de a vărsa sânge l'a cuprins.

Se lucră şi în temniţe şi în locurile de deportaţiune, insă lucrul îndeplinit de delicvenţi în temniţă nu vindecă, pe cât ştiu eu, nici un fel de immoralitate nici nu îndeamnă spre simţul moral ce le lipseşte, nici nu împedecă, ca cea mai mare parte a făcătorilor de rele, ieşind din temniţă să nu cadă iarăşi cât mai curând în păcatele de mai înainte: ci din contra, ne încredinţăm zilnic, că osânditul scăpat din temniţă devine în curând un hoţ de rând, şi peste tot devine un delicvent cu mult mai periculos pentru societate decum fusese mai înainte.

»*Lucrul e o distragere şi nu e o renaştere morală pentru cel condamnat.*«

Să resumăm dovezile contrari.

Contrazicătoriul nostru mărturiseşte, că nu e *deajuns lucrul* spre a moraliza pe om, de oarece şi în temniţe se lucră, ba acolo lucrul e obligător, şi totuş la ce se ajunge cu el: la înrăutăţirea şi mai mare a inimei condamnatului.

Admit şi eu, că *lucrul singur* nu e mijlocul acela, prin care s'ar putea educa cel născut delicvent, ori cel delicvent recăzut. Insă eu împreun *lucrul cu rugăciunea;* ba, ce e mai mult eu pun lucrul pe o treaptă cu rugăciunea, după sentinţa celui mai mare între învăţaţii italieni, San Tommaso d'Aquino: »*a lucra e tot acea cu a te ruga*«.

Lucrul meu e foarte educator, căci e una cu rugăciunea, deci *înalţă inima la Dumnezeu,*

La asta însă îmi respunde numai decât, fără a-mi da răgaz, pozitivistul cel fălos, zicând:

— Rugăciunea nu are nici o înriurinţă asupra copiilor decăzuţi în privinţa simţemântului moral şi cu atât mai puţin asupra celor osânditi la temniţă.

»Ce priveşte rugăciunea — zice dânsul — de care Bartolo Longo voieşte a se folosi ca de al doilea mijloc, nu o cred de îndestulitoare spre a putea învinge slăbiciunea simţemântului moral. Azi a încetat de a mai înriurì tradiţiunea creştină asupra inimei corupte«.

Scriitoriul acestor şire insă nu se opreşte nici un moment, spre a adeverì felul cum a *încetat* acum influinţa tradiţiunei creştine asupra inimei corupte. El se îndestuleşte cu aruncarea unei lance, mergând triumfător mai înainte. Se îngrijeşte numai de a ne da argumente psihologice şi teologice.

— Rugăciunea la copii — continuă el — se dovedeşte de nefolositoare, ba chiar de dăunoasă,

1. E nefolositoare, pentru că e mecanică, e fără suflet.

2. Nu numai că e *ineficace*, ci e şi viţioasă, dacă se serveşte de ea ca de un mijloc educativ; pentrucă îi lipseşte primul element: spontaneitatea. Rugăciunea e impusă copiilor, deci e silită, dedă

*) In mai mulţi numeri am dat chipuri din minunata carte, ce a eşit de curând din temniţa şi tipografia Aiudului. Doritori a face cunoscute şi unele părţi din cuprinsul ei, reproducem acest articol. Cartea se poate căpăta la administraţia foii; preţul 3 cor. plus 30 fil. porto.

închinat cândva vreunei dragoste slove măiestre versuri de cea mai duioasă şi mai fermecătoare frumseţe, acestea sunt printre cele mai dintâi. — E atâta gingăşie, atâta dragoste plăpândă, atâta fericire în inima ce şi-a ales-o ca altar de jertfă dragostea.

Voi tinerilor, cari atâta precupeţie faceţi cu dragostea şi cari vă chinuiţi cu zile, ca să schilodiţi un vers de »amor«, cetiţi aceste versuri măiestre de adâncă, de neţărmurită dragoste şi fericire. Iar voi, fete tinerele, boboci ai primăverii, ce oftaţi cu amarnice şi duioase aleanuri în aşteptarea unor slove alinătoare, ca să vedeţi sub ce soare se încălzeşte floarea adevăratei dragoste, sorbiţi aceste negrăit de frumoase versuri. Şi la căpătâi, sub perna visurilor voastre, între ierburi cu miros de tămăiţă şi lemnul Domnului, puneţi şi aceste versuri, aceşti psalmi ai unei inimi pentru care dragostea e cea mai sfântă tămăduire, şi o să-o înţelegeţi şi voi, în inimile voastre fragede încă o să se străcure picuri din vraja, în care inima aleasă a acestui cântăreţ ştie să îmbrace chipul mândrei sale — »vis întrupat al visurilor mele« — şi norocul şi fericirea mare ce-l aşteaptă:

»Aş vrea să cant — să îmbrac în mândre rime
Norocul rar ce 'n cântec nu încape,
Că nu e vers pe lume să-l esprime«.

Şi dacă s'au scris vre-odată versuri de dragoste, cele din »La fereastra spre livadă« şi din »Terţine« ating culmea frumseţii. Nu-s scrise şi gândite, ci-s cioplite, sub o altă povăţuire, par că în marmora celei mai desăvârşite frumseţi.

Afară de cântecele închinate zinei, bălaiei zine »cu ochi albastri«, în aceste »Credinţe« se cuprind şi altfel de versuri, în cari ni-se înşiră podoabe de mărgăritare frumoase, culese din »povestile străbune« de »drăgălaşa muză populară«, din »negura de vremi băzmuitoare«, ca o dovadă a negrăitei dragoste ce păstrează acest cântăreţ faptelor şi oamenilor mari ce i-a avut neamul nostru. E atâta căldură în această versuire limpede, în care cu atâta meşteşug se îngemânează strălucirea gândului cu nespusa frumseţe a limbii şi a versului nostru, de te farmecă şi te încântă ca »un murmur nesfârşit de ape, ce se revarsă în valuri de armonie«. Frumseţă vădită mai respicat în poemul »Din zile mari«. Ni-se dau »Icoane din Carpaţi«, unsprezece la număr, din Carpaţii Ardealului nostru şi ai poetului, spre cari inima lui cu atâta dragoste se doreşte:

»Mă chiamă'n zare munţii, munţii mei!
Ce dor, ce dor adânc mi-era de ei«!

Pe pânza diafană şi luminoasă a acestor icoane ni-se zugrăvesc câteva peisagii din munţii nostri, vre-o idilă de frumseţe din viaţa şi munca ce se desfăşură aici: coborîrea din munte a turmelor de oi cu ciobani »acăror zeghe sara purpurie o schimbă'n mantă triumfală«, cu ciobănaşi zdraveni şi îndesaţi ce se lasă din munţi la horele şi frumoasele din sat, cu codane ce-şi plâng în liniştea încremenită a brazilor »anii pustii de lungă aşteptare şi desnădejdea braţelor întinse«, ori cu basme îngânate de pustnici bătrâni la »flacăra roşietică a focului«. Peste aceste icoane zugrăvite cu multă măestrie, trece ca o tremurare de raze de lumină fiorul cald al dragostei poetului:

»Din culmea Vârfului cu dor
Mă uit în zări senine
Şi iar m'apucă aprig dor,
Odorul meu de tine«.

Ceealaltă parte a volumului o fac mai multe balade şi legende. Miezul de inspiraţie al acestora îl alcătuiesc fapte din trecutul nostru, sau vre-o poveste. Pentru genul cest din urmă Iosif întruneşte toate calităţile unui distins povestitor în versuri, dovadă volumul său »A fost odată«. In volumul de faţă ni-se dă o singură poveste în versuri »Smeoaca«, în care şi potriveala ritmului şi limba dulce sunt de toată frumseţea. Legenda »gorunului« are temei istoric de inspiraţie; e vorba de gorunul sub care zace cenuşa sfântă a celor mai sfinţi martiri-eroi ai neamului nostru; svonul ce se lăţise în vară despre pacostea acestui gorun, se vede că a slujit ca motiv apropiat de inspiraţie poetului. E singura poesie, în care Iosif se nizuieşte să atingă puternicele, zguduitoarele accente din poeziile lui Goga; bine înţeles Iosif nici aici nu se poate desbrăca de lirismul lui, dovadă ceealaltă poesie

©BCU Cluj

prin urmare la fățărnicie, deci e și vițioasă și dăunoasă deodată.

Din aceste definițiuni ale fraților și amicilor mei, lucrători în câmpul științei așa numite: *pozitiviste moderne*, se vede apriat că ei se află într'o greșală mare, căci: ei nu știu că ce e rugăciunea — și ce mai mult, — nu au încercat nici odată mângâierile rugăciunei.

Insă să respundem deadreptul acestor două afirmări. Ei zic:

»Rugăciunea la copii e nefolositoare pentrucă e mecanică, sbeută fără pricepere de mintea lor, e fără suflet, e mnemonică«.

Nu voiesc a mă folosi de principii teologice, nici de filozofia psihică. Pozitiviștii se provoacă cu plăcere la *fapte*, deci eu încă la fapte îi chiem pe acești filozofi.

Mă întorc către un pozitivist care e tată, și încă e tata unui singur copil.

M'am aflat odată într'o petrecere familiară, la o serbare plină de glume și de bucurie. Și ce era? Era ziua primă, în care îi reușise nutritoarei a deda copilașul să gângăvească cuvântul: *tata*. Oh! ce veselie în familia aceea! Copilului i-se deslegase limba și scotea primul cuvânt, cuvântul care îl punea acum între *creaturile raționali*.

De aș fi întrebat pe pozitivistul nostru, că oare copilașul lui cel de un an, înțelege ce va se zică cuvântul: tată? De sigur mi-ar fi respuns, că: *nu*. Și cine știe câtă osteneală, câtă trudă a trebuit să pună biata nutritoare, până ce a ajuns la acest rezultat! Și totuș tatăl cel pozitivist face o astfel de serbare în familie?!

Iar părinții cei îndestuliți, precum e obiceiul, dau nutritoarei cu aceasta ocaziune daruri frumoase.

Acum însă dacă ar întrebà cineva pe acel tată fericit:

— Spune ce fel de fericire, e fericirea ta de acum? Te bucuri că ești numit *tată* de un băiețel; au nu vezi că cuvântul acela e numai un sunet săc, *mecanic*, vârît în mintea copilului de nutritoarea lui? Oh, acest cuvânt e cu totul de prisos și nefolositor, căci e cuvânt gol, fără suflet. Fericirea ta e un simțemânt contrar științei pozitiviste!

Dar pozitivistul respunde numai decât:

Prietine, tu nu ești *tată*, ca să poți judeca. Acel cuvânt, cel dintâiu al copilașului meu, e cu mult mai dulce și mai prețios pentru mine, decât toate cărțile antropologiei moderne. Că e mecanic? că e fără suflet și mnemonic? Oh, puțin îmi pasă; azi ce-i drept copilul meu nu cuprinde cu mintea sa cea crudă, puterea acestui cuvânt magic, însă într'o zi îl va cuprinde. Dar ce mă împoartă aceea, că copilașul meu înțelege ori nu înțelege acest cuvânt, când la inima mea ajunge ca un sunet dulce de vioară, ca sunetul unei cântări necuprinse, negrăit de frumoase?

Acest respuns îl așteptam eu.

Și apoi voi tăților pozitivisti, sunteți gata să admiteți și să vă plecați mângâierilor familiari, dar nu voiți nici decât a admite acea, că un copil părăsit de societate, alungat, un copil fără mângâierea de a-și mai putea vedea, aici pe pământ, pe tatăl seu, îngropat pe vecie în vre-o temniță, zic, nu voiți ca acest copil, creat de Dumnezeu ca și copilul vostru, să învețe și el, *ca cel dintâiu cuvânt*, numele dumnezeiescului seu Tată? Nu voiți ca să-l învețe a-l recita în fiecare zi, zicând: *Tatăl nostru carele ești în ceruri?*

Să mergem mai departe.

Acel pozitivist, care e fericitul tată al unui copilaș ce nu înțelege însămnătatea acestui cuvânt magic *tata*, ori de câte ori își aude băiatul plângând, ori strigându-l într'ajutori, neputându-se ajutora de sine, fără să-și mai deie seama despre aceea, că oare înțelege copilul ce însamnă cuvântul ce-l gângăvește: tata, si fără a se gândi la aceea, că acesta e numai *un act mecanic al gurei lui*, aleargă într'un suflet, numai fiindcă îl aude plângând și strigând: tata, tata!

Acum, dacă tu mărețule pozitivist, alergi la strigătul copilașului teu, cum poți nega lui Dumnezeu, tatălui celui mai perfect, ca să nu alerge într'ajutor la strigătul nevinovat al unui copil aruncat fără vina sa în mizerie și în nefericire?

Tu, tatăl pământesc, alergi la copilul care te chiamă și-i dai mâncare, îl îmbraci, te îngrijești de creșterea lui; iar Tatăl cel ceresc, carele prin Fiul seu cel dumnezeiesc a învățat să fie numit cu numele de *Tată*, acelaș Dumnezeu, carele a creat pe tați — și i-a creat astfel, ca să aibă o inimă iubitoare față de fii, — El singur a alcătuit o rugăciune, prin care voiește să fie chiemat cu numele de *Tată*, credeți, că El nu va alerga să ajutore pe fii sei în caz de lipsă?

* * *

Vă rog însă să faceți cu mine o altă observare acestui tată pozitivist, care deneagă copiilor rugăciunea, pentru că ar fi nefolositoare, rostită săc și fără căldură.

E ziua aniversară a unui pozitivist. Oh, cu câtă plăcere ascultă cum declamă un copil de trei ani o poezie, în lauda tătâne-seu! Acel copil însă nu înțelege nimic din poezia aceea; așadară pare un lucru de prisos, pentrucă e mecanic și fără pricepere făcut. Și pentru ce îl pune să reciteze aceea poezie? Pentru ce atâta bucurie în jurul acestui copil ce declamează?

Tata cel pozitivist îi spune copilului seu în fiecare zi, câte o parte din istoria grecească, din istoria patriei, fără ca acesta se înțeleagă pe deplin rostul ei.

Oh, cum saltă de bucurie un tată pozitivist, când într'o prelegere publică își aude pe fiul seu recitând o pagină lungă din istoria patriei, din istoria Romană, ori din istoria veche: »Principele N... lăsa spaimă pe ori unde umbla; distrugea cetăți, aprindea castele, își vărsa sângele pentru patrie: el fu un erou mare, vrednic spre a fi luat ca exemplu de ori care cetățean ș. a. ș., a.«

Ei bine, dar pentru ce nu voiți, ca și copilașii, fii nenorociților din popor, *să învețe de a rostul* și să reciteze pasaje din istoria patriei lor celei adevărate, care e ceriul?

Conform legei celei nouă, scrise de Mântuitoriul nostru Isus Christos cu sângele seu, toți cei rescumpărați de dânsul sunt cetățeni ai ceriului; deci și copii cei mai negrijiți, cei mai părăsiți și cei alungați în mizerie, încă poartă numele de cetățeni ai ceriului.

Oare istoria patriei lor cea adevărată, Catehismul creștin, ce învață? Invață, că ei sunt creați de Dumnezeu, și că Creatoriul lor e un Tată, care șede în ceriuri. Că au un *frate*, cel întâiu născut, care învinse sclăvia și idololatria, supunând împărăția Tatălui său toate neamurile și toate popoarele pământului. Ș'i-a vărsat sângele pentru omenimea întreagă: și nu îngrozi popoarele cu spada sa, ci precum scrie Apostolul către popoare: »*El trecu binecuvântând*«.

Și nu vi se pare, că această învățătură, ce o învață copii de a rostul, e o învățătură educatoare de mare însămnătate? Pentrucă ea deslipește inima lor din ce în ce mai tare de dorul bunurilor pământești, după cari vor lăcomi într'o zi și pentru cari pot săvârși chiar delicte; dar se vor reținea de a le face, pentrucă încă din anii primi credința li-a tăiat rădăcina cea afundă a păcătoșenii. Și credința lor îi învață, că răsplata suferințelor îndurate cu răbdare în viața aceasta, pentru ei va fi, că în ceialaltă viață vor fi împodobiți cu lumină și putere întru împărăția ceriului.

Răspuns la a doaua afirmare.

Pozitivistii zic, că rugăciunea pentru copii nu numai că e fără efect, ci e și *vițioasă*, pentrucă e impusă cu dea sila, e *forțată*, e lipsită de elementul ei cel de căpetenie, de spontaneitate, de voie liberă. Și fiind vițioasă, e și stricăcioase, pentrucă îi face neliberi, aplicați spre fățărnicia.

Mă folosesc iarăși de argumentele faptelor și a pildelor, luate din familiile pozitiviștilor.

Dacă ar fi adevărată aceasta afirmare, atunci tații pozitivisti ar trebui să-și împedece copii, când pleacă la scoală ori când vin de la scoală, *de a le mai da salutarea lor în semn de cinste și respect*: căci aceea *„bună dimineață“* dată tatălui, ori acel „sărut mâna“ al copiilor, e o faplă poruncită, la care-i învață învățătoriul ori crescătoarea lor. Dar tocmai tatăl e acela, care pretinde acest *act de respect*, decâteori pleacă copilul de acasă, ori de câteori vine. Și vai de nu o ar face! S'ar face în casă, o larmă, s'ar face împutări bunului, bunicei, mamei, crescătoarei, ba chiar și copilului s'ar face împutări, că e rău crescut și e lipsit de respect față de tatăl seu.

Și dacă un prietin ar șopti pozitivistului la ureche într'un ton de batjocură: Oh, oh, te superi pentru o prostie. Lucrul acesta, ce'l pretinzi tu de la copilul teu, e un lucru fără folos, ba e chiar stricăcios pentru dânsul, căci e poruncit, e lipsit de voia liberă și'l dedă ușor la fățărnicie... oare ce va zice el?

— Prietine, va răspunde el, — tu îmi aduci zarvă în casă. Copilul trebue să se îndeletnicească încă din vârsta lui cea mai fragedă, de a respecte pe tatăl seu. căci altmintrelea ajuns la junețe va fi silit să'l deplângă ca pe un om perdut.

Aceasta mărturisire o așteptam.

Deci dacă îndatorați voi be copii vostri să deie cinste și respect tăților lor pământești, cu ce fel de aroganță voiți să-i împedecați, ca să nu aducă stimă și salutare respectuoasă lui Dumnezeu, care e *Tata lor* cel ceresc?

Iar dacă ziceți, că nu-i împedecați, atunci să luați la cunoștință, că stima, laudă creaturei față de Creator, a omului față de Dumnezeu e: *rugăciunea*.

Și precum ziceți, că copilul trebue să se dedeie încă de tinăr, de a da respectul și stima cuvenită tatălui său pământesc, tocmai așa și nu altmintrelea, e și cu rugăciunea, pe care trebuie să o reciteze copii spre lauda Tatălui lor celui ceresc. Dumnezeu, Tatăl cel prea bun, primește ori ce tribut simplu de stimă și de reverință. Iar după ce copilul se va face mare, va începe a simți lipsa de a recurge la un tată care nu'l amăgește, și atunci va recita rugăciunea aceea, pe care a învățat-o ca copil, și va repeta-o de bună voie și din dragoste! Iar aceasta dragoste va fi cu atât mai ferbinte, cu cât mai puternice vor fi atacurite pasiunilor ce-i amenință nevinovația și inima.

Lăsați dar, ca și copii născuți, — după cum ziceți voi „delicvenți“, să se dedeie de mici la rugăciune, căci atungi veți avea ocaziune de a cunoaște și efectele ei.

---

de genul acesta »Câmpul libertății«, în care accentul de lirism, palid pentru astfel de subiecte, mai bine se vădește. Sunt alte subiecte luate din trecutul faptelor aievea ori bănuite, în care se vorbește de Domnițe rămase singure cu bănatul Domnilor duși în războaie, ori de voiniciile chindisite cu nezdrăvănii avre-unui Gruia, pentru cari lirismul lui Iosif e foarte nimerit și e de toată frumsețea. (»Năframa«, »Gruia«). Spre cunoașterea lui Iosif, a cărui suflet se alipește cu atâta drag de frumsețile naturei și de slobozenia liniștită și nepismuitoare a satelor, pomenim poesiile »Copil sărman« și »Singur«. Sunt și vre-o patru sonete, e căror frumsețe poate sta alături numai cu cele ale lui Eminescu și Vlăhuță.

Volumul se încheie cu o traducere după Burno (»In ciudă«), a cărei măiestrită traducere e dovadă, că adevărații poeți sunt minunați traducători.

Acestea-s, pe scurt, »Credințele« lui Iosif.

Pe când Goga se avântă, în rotiri înviforate de vultur, spre culmea albastră acelui mai puternic și mai răsvrătitor de inimi naționalism, în acărui cântec plânge durerea și obidirea unui neam întreg, — pe atunci Iosif plutește în alte sfere, rămâne ceva și mai jos, în rândul celor ce-și plâng, în vraja de cântec potolit și măiestru, durerea și bucuriile lor. Doue puncte ce nu se ating și nici nu cearcă să se atingă.

Premiarea acestor poesii de către Academie și cuvântul de foarte frumoasă și vrednică apeciare spus de d-l Iorga, pe lângă toată tăcerea celor ce lărmuiesc mult și tare în jurul altor soi de cărți, fac din această scriere una dintre cele mai de samă, ce ni-s'au dat în vremea din urmă.

Petru Suciu.

„Nici un nume altul supt cer...“

— Din Conferențele episcopului Prohászka. —

Domnilor! Și noi vedem, că Isus este soarele strălucitor al culturei omenești; vedem că leagănul demnității omenești este peșterea din Viflaim; vedem că prețul vieții Isus l'a stătorit în casa din Nazaret; vedem că crucea este simbolul neîntrecut de glorios al mărimei spirituale; vedem că sufletele acelea duc înainte omenirea, cari umblă în urma lui Christos; prin urmare și noi ne odihnim întru Christos și credem în el, ca în Domnul vieții și în dătătorul de viață a sufletelor.

Cealaltă rază, ce se desface din fața lui Christos atinge inima și ne înflăcărează, ca să-i urmăm lui și să traducem credința în faptele vieții. La aceasta mare hotărire să ne împintene dragostea lui Christos despre care scris este: »El m'a iubit și s'a dat morții pentru mine.« El m'a iubit cu o inimă mare și caldă și arătându-și inima sa așteaptă și dela mine inimă și iubire.

Să ne închipuim ceața verzie a serei aceleia din cea dintâiu Joie mare, în care Mântuitorul își ea rămas bun dela apostolii sei. El își îndreaptă cuvintele către nește oameni ne învățați, slabi și-i îndeamnă la răbdare și credință. Zice că lumea îl urește pe el și îi prigonește învățăceii; spune că fanatismul nu le va cruța viața și chiar din chinuirea lor va face cinste lui D-zeu; îi face să iee seamă la luptele pe care le poartă viața și interesele și cu toate acestea îi încredințează că vor învinge dacă vor iubi pe Invățătorul și vor rămânea stătornici în dragostea lui. Dragostea ne va pune și pe noi în stare de a lupta și a trăi curați; dragostea și nimic altceva. Progresul lumei îl face mintea; viața și vederile schimbăcioase ale veacurilor le determină ideile cele noue; înse transformarea, harmonizarea acestora, adecă fericirea, vine dela inimă. Mintea descopere electricitatea și pune fulgerul în slujba

©BCU Cluj

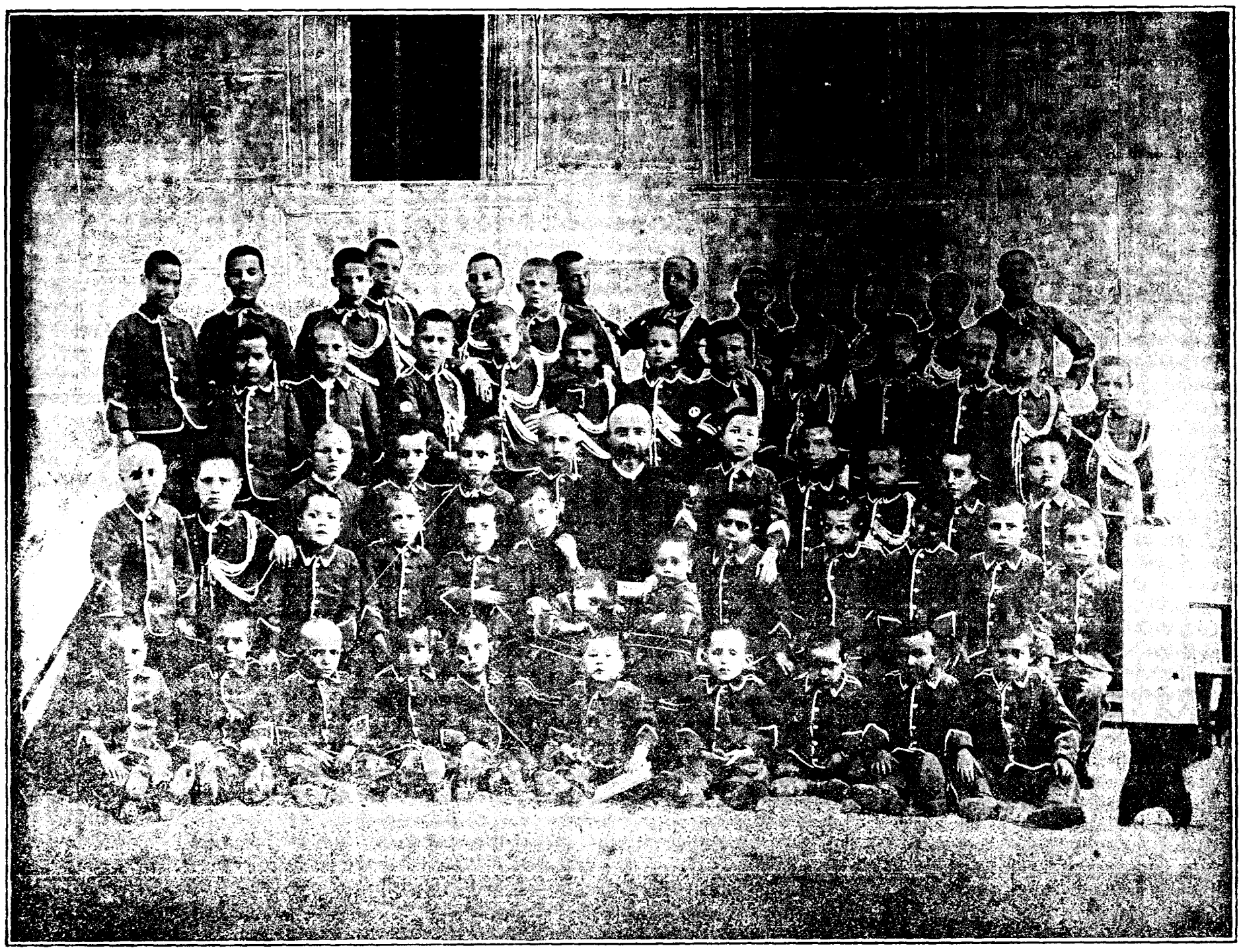

Advocatul Bartolo Longo şi alumnii sei, băieţi de ai întemniţaţilor.

oamenilor; mintea cucereşte natura şi porneşte desvoltarea pe căi nebănuite până aci; mintea clădeşte drumuri ferate şi pompoase palate; ea priveşte mersul stelelor şi cercetează căile vânturilor. Dar că oare este fericire şi îndestulire pe pământul acesta încins cu fire de telefon, de telegraf şi căi ferate, şi în casele pe care le zideşte cu atâta comfort tehnica modernă, aceasta atârnă cu totul dela inimă, dela puterea ei de a conforma şi a armoniza ceriul şi pământul, viaţa şi moartea, prezentul şi viitoriul, şi mai ales atârnă dela iubirea ei. Fie, ca Domnul Christos să ne pătrundă în inimă raza cea călduroasă a drapostei eterne. Ear noi să urmăm impulzul iubirei, care se porneşte din personalitatea lui adorabilă şi ne însufleţeşte pe noi la credinţă, devotament, încredere, luptă, nizuinţă şi perfecţiune, ca astfel să se alcătuiască şi în noi tipul lui Christos, ca să fim cu adevărat după chipul şi asemânarea lui.

(Va urma.) Trad. **Dr. E. Dăianu.**

DE PESTE SĔPTĔMÂNĂ

Pentru noua biserică din Cluj.

In Joia cea mare a Paştilor s'a împlinit anul de când bunul creştini şi Român din Cluj, *Stefan Havasi Oaşanu*, urmând şoaptă bună a inimei sale şi indemnul de la D-zeu venit, a făcut acea danie mare pentru noua biserică românească din Cluj, prin care s'a inscris în istoria culturală a Românilor. Fapta aceasta a pus temeiul rodnic pentru frumoasa ideie. Vestea ei a umplut de bucurie toate inimile bune româneşti, şi a aflat resunet prielnic la mulţi alţi creştini. Mai mult; fapta aceasta fără păreche între Românii din Cluj, şi rară în întreaga ţară a răsbătut desigur până şi la cele mai înalte locuri, de unde trebue să urmeze un răspuns vrednic, credem nu preste mult. Preţuitul nostru ctitor îşi are deja mulţumirea în însaşi fapta sa sevârşită, din care curând au urmat şi altele. Astăzi este asigurat şi întabulat locul cel mai frumos din piaţa Széchenyi pentru noua biserică, şi dacă ne va ajuta D-zeu şi oamenii de omenie, nu peste mult se va pune şi temelia sfintei case alui D-zeu menită se închege întruna toate gândirile şi simţirile bune ale bunilor Români. După fapta cea mare alui Havaşi a urmat darul de 1000 cor. a D-lui Beloescu, şi peste tot s'au adunat în cursul unui an peste 2150 coroane, numai aşa de sine.

Au mai incurs în săptămâna din urmă pentru noua biserică următoarele daruri:

309. Nastasia Lipovan din Cluj 5 cor.
310. Petru Cheţan din Cluj 5 cor.
311. Todorica Ranta din Cluj-Mănăştur 2 c.
312. Maria Pop, din Cluj, 2 cor.
313. Văd. lui Nic. Stoica 2 cor.
314. Ioan Găzdac, 2 cor.
315. Irimie Horinca 1 cor.
316. Ioan Dărăban, din Seliştea Turzii, 20 cor.
317. Bucur Chirileasa din Cluj, 2 cor.

Rectificăm aici, că darul de 20 cor. din nr. trecut a venit dela dl Ioan Drăgan, notar public, în cerc. din Sebeşul-săsesc, un fruntaş bărbat al bisericei noastre.

D-zeu să le răsplătească tuturora!

— **Sfinţirea catedralei din Sibiiu** — precum scrie »Telegraful« — va fi în a 5-a Duminecă după sfintele Paşti din a. c., adecă în 13 Maiu n. sau 30 April v.

— **Pentru biserica din Aiud** s'au adunat din Sumurduc prin On. Luca Stan *8 cor. 80 fil.* — şi din Berind *6 cor.* — anume: Parochul local 1 cor. din lada bisericei 1 cor. cu discu 4 cor.

— **»Academia»** a premiat pe lângă Goga pe poetul St. O. Iosif pentru volumul de poesii »Credinţe» — şi pe mult gustatul povestitor M. Sadoveanu pentru volumul »Povestiri« ed. II. Salutăm din inimă această frumoasă şi vrednică încununare a celor mai de samă scriitori.

— **Numărul de Paşti** *fiind duplu, (14—15 »Rĕvaşul« nu va mai apărea până în 28 Aprilie n. 1906.*

— **D-l Dr. Augustin Bunea,** care de mai multă vreme petrece în Roma pentru cercetări istorice, a fost ales — dupăcum vesteşte »Unirea« — membru al »Arcadiei«, o societate literară italienească foarte veche. După ce membrilor acestei societăţi li-se dau la primire nume de păstori din străvechea Grecie, d-lui Bunea is'-a dat numele Aleandro Tirio.

— **Tinerimea şcolară** română din Cluj-Mănăştur va aranja o producţiune teatrală sub conducerea învăţătorului Teodor F. Negruţiu, în 16 Aprilie n. a. c. (a 2-a zi de Sf. Paşti) în şcoala gr.-cat. din loc. Ofertele benevole în favorul şcoalei se primesc cu mulţămită. Program: 1. »La oglindă« monnlog — Veronica Oprea. 2. »Fă Mariţo« dialog cântat de Susana Călăţan şi Iulliu F. Negruţ. 3. »Nunta ţărănească« tablou naţional într'un act. Persoanele: Alecu Leonescu şi Frunză, vânători, Vasilie Cicre, Alesandru Călăţan. Chir-Gaitanis Gavrilă Pop. Moş Trohin Vasilie Cioră. Ilenuţa, fata lui Susana Călăţan. Un voinicel de nuntă Pavel Oprea. Mirele Vasilie Băgarian. Un prigivhetor * * * Mai mulţi ţărani şi ţărance.

— **»Asociaţiunea«** conferesţe pentru anul şcolar 1905/6 un stipendiu de 200 cor. din »Fundaţiunea Georgiu Boieriu din Vadu», pentru un elev român ,ce urmează la vre-una din şcoalele medii din patrie. Cererile au să să înainteze comitetului central al »Asociaţiunii« în Sibiu (Nagyszeben), strada morii Nr. 6 cel mult până la 20 April st. n. a. c.

— **Junimea română din Bonţida** aranjază cu concursul tinerimei universitare române din Cluj o producţiune teatrală muzicală împreunată cu dans Vineri în 20 Aprilie st. n. 1906. Venitul e destinat pentru fondul tinerimii din Bonţida şi al Agenturii Cluj a »Asociaţiunii«. Preţul de intrare: De persoană 2 cor., în familie 1 cor. 60 fil. Cassari: V. Onosi (Bonchida, Kolozs m.) şi R. Dumitru (Cassarul Agenturii.) Suprasolvirile se primesc cu mulţămită şi se vor publica. Inceputul la 7½ oare seara. Producţiunea şi dansul se ţin în sala şcoalei române din Bonţida. — Program. 1. Cuvânt de deschidere. 2. T. Popovici: »Tot ţi-am zis mândro« (cântat de corul studenţilor). 3. Sufletul dadei, declamaţiune. 4. Otrava femeilor: Teatru. 5. Vidu: Răsunetul Ardealului (corul studenţilor) 6. Otrava de hârciogi: Teatru. 7. Auzi valea: cor (cântat de corul junimii din Bonţida). 8. Peneş Curcanul: declamaţiune (declamată de un student). 9. Dörner: Vântul suflă (corul studenţilor). 10. Tinereţe nebuneţe: Teatru. 11. a) Sus îi dealul; b) Supărat ca mine nu-i... corul studenţilor.

— **Noi doctori.** Dionisie *Stoica*, redactor la »Poporul român«, a fost promovat de doctor în filosofie. Tesa de doctorat e: Alex. Vlăhuţă. — La universitatea de aici a fost promovat de doctor în drepturi Ioan *Maior*.

— **Producţiune** declamatorică-teatrală împreunată cu petrecere de vară se va aranja de tinerimea română (plugară) din Tihău, Duminecă după Paşti, în 22 Aprilie st. n. 1906 în sala şcoalei confes. gr.-cat. din loc. Venitul curat e destinat în favorul şcoalei.

©BCU Cluj

— **Medalii româneşti.** Pentru întărirea simţământului religios trebue să folosim şi noi toate acele mijloace cinstite, care şi alte neamuri şi biserici le folosesc, mai ales acolo unde de altfel uşor s'ar deda credincioşii nostri la deprinderi străine de biserica noastră, prin ce încetul cu încetul s'ar înstrăina unii şi de neamul nostru. Pentru a întimpina astfel de nedorite întâmplări părintele capelan din Cluj Dr. Iuliu Florian, secretarul societăţii femeilor »S. Maria« a comandat nişte medailoane frumoase cu chipul *Maicii Domnului* în stil oriental numit al Povăţuitoarei, despre care să zice în Paraclis: »mute să fie buzele necuvioşilor, celor ce nu să închină cinstitei icoanei tale cele zugrăvite de preasfântul Apostol Luca, care se chiamă Povăţuitoare«. Imprejurul icoanei este următoarea înscripţie: P. Sfântă Marie, Povăţuitoarea noastră, roagă-te pentru noi. Pe cealaltă parte este sfânta cruce, în cearcăn de raze, cu inscripţia »IS. XS. Ni-Ka.« — Se pot căpăta şi de la Răvaşul« Preţul 6 fil. bucata. + porto după greutate. Sunt de 2 feliuri: aurii şi argintii. Sunt potrivite daruri la copii de şcoală la esamene, la visitaţiuni, etc.

— **D-l Iorga** însoţit de mai mulţi cărturari, St. O. Iosif, E. Gărleanu, M. Sadoveanu ş. a. a început să ţină şăzători literare prin oraşele mai mari din România. In zilele trecute a ţinut o astfel de şăzătoare în Craiova, unde tinerii cărturari au cetit câte ceva din scrierile lor, iar d-l Iorga a vorbit despre istoricul acestui oraş. Tot asemenea s'a ţinut şăzătoare literară şi în Iaşi, unde a luat parte, cetind, şi Coşbuc şi Slavici. Scopul acestor şăzători l'a spus d-l Iorga, când a zis, că »literaţii de samă ai neamului îşi ţin de o datorinţă, de a merge din oraş în oraş spre a pregăti vremile viitoare şi a îndrepta pe cele de faţă«.

— **Reuniunea română de cântări din Orăştie** aranjează în 4/17 Aprilie 1906 (a treia zi de Paşti) în sala hotelului »Transsylvania«, un concert dat de corul teologilor de a. III. din seminarul din Sibiiu în favorul fondului pentru completarea gimnaziului român din Brad.

— **»Tribunei« din Arad** i-s'a intentat proces pentru articolul »Nădejde«, articol înrudit la nume cu cel pentru care şi foaia noastră a fost împrocesuată. Autorul articolului e d-l V. Goldiş.

— **Societatea »Petru Maior«** din Budapesta în urma demisiunei comitetului vechiu în şedinţa din 24 Martie 1906 şi-a ales următorul comitet: Preş: Pompiliu Nistor, st. med. Vic. Preş: Traian Iarca, st. med. Secretar: Victor Stanciu, st. fil. Cassar: Ştefan A. Albu, st. med. Controlor: Mihai Stan, st. med. Notari: Niculai F. Negruţiu, st. fil. Dumitru Coltofean, st. drepturi. Bibliotecar: Ioan Cupu, st. drept. Vice-Bibl.-Archivar: Ioan Ştefănescu, st. med. Econom: Adam Iancu, st. med. Comisiunea literară a fost întregită prin domnii: Ghiţă Popp, st. drepturi şi Mihai Şerban.

— **Muntele de pietate** sau casa de zălog, cu a cărui ridicare a fost încredinţată banca românească »Albina« din Sibiu, s'a înfiinţat în Bucureşti. Preşedintele consiliului de diriguire e dl Partenie Cosma, iar director e d-l Corneliu Diaconovich.

— **O plăcută suprindere de Sf. Paşti,** este neîndoielnic o poliţă de asigurare pe viaţă în favorul soţiei, a copiilor, a rudeniilor sau pentru amicii la cari ţine tot omul de bine.

Şi pentru donaţiuni filantropice la biserici, şcoli etc. prin o asigurare a vieţii se poate ajunge pe calea cea mai uşoară la un capital respectabil. In privinţa aceasta atragem atenţia onor. cetitori asupra inserţiunei din foaia noastră a băncii de asigurare »Transilvania« din Sibiiu.

— **Din Maramureş** ni-se comunică inscripţia de pe un potir, care cuprinde preţioase date istorice. Din acest prilej trebue să accentuăm de nou, cât de mare lipsă ar fi să se dispună din partea mai marilor bisericeşti o visitaţie a tuturor bisericilor, cu îndatorirea să însemne tot ce este de preţ istoric, şi unele obiecte mai de samă să le adune într'un muzeu, la metropolie în Blaj. Asta ar fi cu atât mai de lipsă, că multe din monumentele acestea istorice şi de artă ni-se prăpădesc, prin negrijea şi nepriceperea celor ce ar fi chemaţi a le grăji. Dacă nu ne vom îngriji din vreme să le păstrăm va fi prea târziu pentru multe din ele. — Eată ce aflăm. In *Săcel* se află un potir, de toată frumseţa, şi are următoarea inscripţie:

«Acest potir îl închină şi-l prinoseşte Măria Sa luminatul Domnu al Ţării Rumâneşti D. S. Io Ştefan Cantacuzino voevod, sfintei mânăstire dela Maramureş unde se prăznueşte chramul înălţarea Domnului, spre pomenirea numelui şi spăsenia sufletului Mării Sale lt. 7224 (adecă 1716.)

— **E de un folos nepreţuit de mare** pentru fiecare damă ca să ştie cum poate să-şi păstreze frumseţa chiar şi până la o vârstă înaintată, cum poate să se apere în contra influinţelor stricăcioase ale soarelui şi vântului, cum poate să înlăture de pe faţă toate necurăţirile cum sunt: alunişele, pestruele de ficat, bubişele de fierbinţeli; zgrăbunţele şi altele. Contra tuturor acestora e mijlocul cel mai sigur pomada de faţă: *Margit-Crême* a lui Földes, scutit prin lege, care nu conţine nici plumb, nici argint viu. In urma folosinţei ei dispar în puţine zile creţurile de pe faţă şi pielea capătă o coloare fină, tinără şi îmbujorată. O thigie mare costă 2 cor., una mică 1 cor. Se poate procura la: *Földes Kelemen* apotecar în Arad şi în fiecare farmacie.

— **Tinerimea română din Viena** a îndreptat către guvernul unguresc de mai înainte o epistolă deschisă, în care-şi arată nemulţămirea şi indignarea, asupra faptului că o foaie ungurească a adus vorbe de ocară asupra amintirei sfinte a lui Iancu şi că guvernul lui Fejérvári a împedecat participarea noastră, prin »Asociaţiune«, la esposiţia din Bucureşti. Altă veste bună din Viena e hotărârea ce-a luat-o *Clubul român* de aici, de a ridica cu învoirea oamenilor hotăritori din Bucureşti — un pavilion pe locul esposiţiei, în care să fie înfăţoşate »societăţile române afară de regat«.

— **Toate damele** o ştiu prea bine, că ce putere, ce comoară e a fi frumoasă. Pentruca însă să putem numi o femea de frumoasă nu e destul, ca ea să fie elegantă şi plăcută, ci recerinţa de căpetenie e, ca să aibă în totdeuna o faţă frumoasă. Damele o ştiu asta şi chiar din acest motiv pun pond mare pe îngrijirea feţii lor. In ziua de azi nu e mai mult secret, că »laptele de crastavete« a lui Balassa e unicul mijloc de îmfrumseţare, care deja în 2—3 zile face să dispară de pe faţă alunişele, zgrăbunţele pestruele de ficat, bubişele: toate creţurile şi în urmare întinereşte, înviorează faţa. O sticlă costă 2 cor. în fiecare farmacie. Prin postă îl trimite Balassa K. apotecar, Budapest-Erzsébetfalva.—

— **Trecerea bulgarilor la catolicism.** Sub acest titlu »Universul« de Joi aduse următoarea ştire în formă de telegramă: Organul partidului liberal-naţional «Mir» publică senzaţionala ştire că episcopul catolic din Filipopoli, Menini, care să află acum la Roma, ar avea însărcinarea, din partea guvernului bulgar, de a propune Curiei romane trecerea bisericei bulgare la catolicism, recunoscând pe Papa ca şef suprem; aceasta în scop de a se *apăra biserica bulgară de atentatele grecilor şi sârbilor.* Rusia nu ar face nici o dificultate, de oarece chiar Ţarul, prin manifestul de la 30 Octombrie, a acordat deplina libertate a religiunei.

— **E de mare însămnătate** atât pentru damale inteligente, cât şi pentru femeile din clasele mai inferioare, ca la îngrijirea feţii să se ferească de mijloace de îmfrumseţare stricăcioase şi otrăvite. Spre acest scop se întrebuinţează numai «laptele pe crastavrte« a lui Balassa K., care se capătă în fiecare farmacie mai mare şi e cu totului nestricăcios. I dă feţii o coloare tinără şi fragedă şi deja după e folosinţă de 2—3 zile face să dispară de pe faţă alunişele, pestruele de ficat şi alte necurăţiri. Prin postă îl trimite Balassa K. apotecar în Budapest-Erzsébetfalva.

— **Vezuvul,** muntele de foc din Italia e de câteva zile într'o puternică fierbere. S'au făcut noue crepături. Riuri mari de lavă să coboară de pe munte, înprăştiind nori de fum cu'n miros groaznic şi nimicind toate ţărinile şi casele din apropiere. Locuitorii sunt cuprinşi de mare spaimă. Două orăşele din apropiere asemenea sunt primejduite. Nu se pomeneşte o aşa de puternică erupţiune din timpul cutropirei oraşului Pompei.

MAI NOU

Nou guvern — Noue porniri.

Peste toate aşteptările s'a întâmplat, cea ce nu se mai credea cu putinţă. Coaliţia a lăsat la o parte toate cererile ei speciale şi s'a arătat gata a primi cârmuirea. Ear Maiestatea Sa, deşi părea gata odată a face cu puterea suveranităţii sale rânduială nouă în ţară, cine ştie din ce pricină, s'a plecat spre pace şi a denumit noi ministri din coaliţie. Apponyi, Polonyi chiar şi Kossuth sunt azi ministri. Chemarea noului guvern e să facă alegeri noue, cea ce se va şi întâmpla în 29 Aprilie până în 9 Mai. Dieta ce se va întruni e chemată să dee cătane, dări şi să facă o nouă lege despre alegeri. După ce va fi făcut legea se va da o nouă luptă electorală, pe temeiul ei, şi apoi se va începe altă dietă şi în ea poate vechile lupte.

In guvernul cel nou sunt representate trei partide: Kossuthişti, partidul »constituţional« aşa numit şi cel poporal. Partidul liberal a lui Tisza s'a disolvat de tot. Bánfy a rămas cuc. Eată numele noilor ministri:

Wekerle Sándor, ministru preşedinte şi de finanţe.

Conte *Andrássy Gyula*, ministru de interne.

Conte *Apponyi Albert*, min. de culte şi instrucţiune.

Kossuth Ferencz, ministru de comerciu.

Polonyi Géza, min. de iustiţie.

Darányi Ignácz, min. de agricultură.

Conte *Zichy Aladár*, min. a latere pe lângă Maiestatea Sa.

Hoffmann Hugo, min. de honvezi.

Denumirea noului minister a făcut la Budapesta o bucurie nespusă. Ei înşişi se laudă, că vor fi ştraşnici de maghiari şi se poate că chiar legea electorală, pentru care sunt chemaţi, să o stâlcească de dragul maghiarizării.

Prin nouele porniri situaţia noastră a Românilor s'a îngreunat şi mai mult. Tocmai de aceea ni-se impune să ne stringem rândurile şi să ne adunăm toate puterile. Greşelile din trecut pe cari le-am combătut şi noi, abia se vor mai putea îndrepta; urmările lor abia de aci încolo se vor vedea; vorba e însă ca toţi să ne dăm mână, ca să preîntimpinăm cât e posibil primejdiile ce ne ameninţă. Dacă Ungurii împărţiţi în atâtea partide au putut face o coaliţie, cade ni-se şi nouă să învăţăm şi ceva bun dela ei.

CĂRŢI NOUE ŞI REVISTE

— **Un capitol din Istoria ziaristicei româneşti ardelene — Gheorge Bariţiu** conferinţă alui Dr. I. *Lupaş* a apărut în Biblioteca despărţământului Sibiu a Asociaţiuni.

— **Amicul tinerimei.** Nr. 1. Cuprinde povestiri scrise uşor şi curat, toate foarte potrivite pentru îndrumarea morală acelor pentru cari scrie.

— **»Sămănătorul«.** Nr. 12. 19 Martie 1906. Ca prim cuprinde mult frumoasa şi simţita «Chemare« a lui Vlăhuţă, îndreptată către toţi literaţii neamului pentru a să întruni şi a luat hotărâre cu privire la cele petrecute în zilele trecute în jurul »Teatrului naţional.« D-l Iorga vorbeste despre »Secţia literară a Academiei:

»Cel mai bun lucru ar fi de sigur — zice d-sa — să se facă din fruntaşii literaturii — zise beletristice — nişte membrii *agregaţi* la Academie, în număr nedefinit. E,i ar avea în mâna lor rapoartele literare, ar rânduì ş face traducerile, primind răsplata cuvenită pentru aceasta ei ar putea fi chemaţi ori-când cu dreptul de vot la acele întruniri ale Academiei unde s'ar simţi nevoie de dânşii.«

— **Revista noastră.** Nr. 1. 15 Martin 1906. Doue poesii mult duioase de Maria Cunţaa şi între altele una de Fatma. Dna Constanţa Hodoş începe să publice o serie — aşa credem — de »Scrisori găsite». De mai multă vreme să publica dramă istorică: »Miron Costin« de V. G. Cosmovici, scrisă într'un vers lesne curgător şi într'o limbă foarte curată.

— **Dreptatea poporului** foaie »naţională poporală culturală socială şi economică,« ce iese 'n Timişoara cu începerea lunei acesteia îşi iea numele de *«Plugarul român»* şi »aşa se va chema cât vor trăi plugarii noştrii români« (!) Fie-ne permis să ne îndoim.

— **»Musa română«** nr. 2 a apărut cu următorul cuprins: Musica religioasă (parte lit.) de I. M.; Superiorii internatului de băieţi din Blaj, vals de I. Mureşianu; Caprice Etude de I. Mureşianu; Cu noi este D-zeu, motet în 4 voci mixte de B. Anastasescu; Dela poarta badi'n sus, doină aranjată de I. Mureşianu. Recomândăm cu toată căldura această eminentă revistă musicală Doritorii o pot căpăta dela d. prof. I. Mureşianu în Blaj,

— **»Ramuri«.** Anul I. Nr. 4. Craiova. Pe an 3 lei. Ne aduce articoli buni, scrişi în graiul respicat şi cald a celor ce părtinesc din toată inima curentul căruia toţi cei aleşi i-se închină. Sunt versuri şi schiţe ce făgăduiesc. Cronica e caldă şi prietenoasă.

— **Neamul românesc** în Ardeal şi ţara ungurească de N. Iorga, vol. II. a apărut. Costă 2 cor. 50. Cu mare greutate am ajuns şi noi la un es. Eară trebue să ne plângem pentru lipsa de serviţiu a librarilor din Bucureşti.

— **»Revista idealistă«.** Tomul I. Nr. 2. Februarie 1906. Ovid Densuşan, începe un studiu despre: »Poeţii noştri şi poezia poporală«. Evan (Isabella Sadoveanu) aşisderea începe să scrie despre »Romantismul în literatură«. Cronica d-lui Holban şi acum ca tot deauna e purtată cu spirit larg.

— **Amicul tinerimei,** revistă pentru tinerimea şcolară, s'a mutat redacţia din Târgu-Jiu la Bucureşti. Numărul 2 cuprinde material bine şi potrivit ales.

©BCU Cluj

Cruce sau stea duplă
electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.

Vindecă şi înviorează pe lângă garanţe.

Deosebită atenţiune e a se da împrejurării, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 de ani.

Aparatul acesta vindecă şi foloseşte contra *durerilor de cap şi dinţi, migrene, neuralgie, împedecarea circulaţiunii sângelui, anemie, ameţeli, ţiuituri de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa pofteĭ de mâncare, rĕceală la mâni şi la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influenţa, insomnie, epilepsia, circulaţia neregulată a sângelui* şi multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. *In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părţile lumii, cari preţuesc cu mulţămire invenţiunea mea şi ori-cine poate examina aceste atestate.* Acel pacient, care in decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnicĕ, rog a proba aparatul meu. Atrag atenţiunea P. T. public asupra faptului, că *aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta«* deoare-ce »Ciasul-Volta« atât în Germania cât şi în Austro-Ungaria a fost *oficios oprit* fiind nefolositor, pe când *aparatul meu e în genere cunoscut, apreţiat şi cercetat.* Deja eftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Preţul aparatulni mare e 6 cor. folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Preţul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii şi femei de constituţie foarte slabă.

Expediţie din centru şi locul de vânzare pentru ţară şi străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,
14—52 **V., strada Vadász 42 G. colţul strada Kálmán.**

Făt-Frumos. Numeri singuratici din frumoasa revistă se pot căpĕta la Tipografia »Carmen« din Cluj. Tot acolo se pot face şi abonamente. Un numĕr costă 30 bani.

Institutul indigen de asigurare
Fondat la 1868 **„Transsylvania“** Fondat 1868

se recomandă pentru încheierea de *Asigurări de foc şi asupra vieţii, de rente, zestre, pe cheltuelile înmormêntării etc.* în toate combinaţiile şi cu tarifele cele mai ieftine.

Valori asigurate: **105 milioane cor.** Despăgubiri prestate: **7 milioane coroane.**

Sfaturi în toate afacerile de asigurare se dau fără nici o cheltuială.

Acuisitori buni se caută în condiţiuni favorabile.

Agentura generală în Cluj, Emketér 16.

Asigurări se pot face la **»Economul«** şi la **Agentura »Transilvaniei«** în Cluj.

Pe o probă de 30 zile!

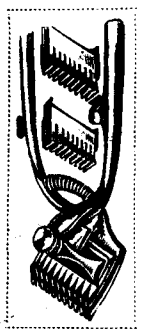

Trimit fiecăruia maşina mea de tuns — veritabilă Sollingen — pe lângă trimiterea înainte a 2 fl. 75 cr. şi mĕ deoblig, ca în caz de nu va corespunde, s'o primesc indĕrĕt după 30 zile şi banii sĕ-i înapoiezi. Maşina mea de tuns e de 16 cm. lungă, cu 32 dinţi, e făcută din cel mai bun oţel, e frumos nichelată; provĕzută cu 3 piepteni şi se poate tunde părul cu ea în 3 lungimi, într'una de 3 mm., în a doua de 7 mm. şi în a 3-a de 10 mm.; e provĕzută cu şurub duplu, cu întorcător patentat şi cu un feder de reservă. Costă 2 fl. 75 cr., trimisă într'un carton fin şi cu îndrumarea de folosinţă, în urma căreia fiecare o poate îndată întrebuinţa. Maşina pentru tunderea bărbii costă 2 fl. 75 cr. Foarfece pentru tunderea cailor — neapărat de lipsă pentru economi — cu mânier de lemn — 2 fl. 50 cr. Aparat de ras patentat 2 fl. Aparate de ras, cari conţin brici, curea de ascuţit, penel ş. a., într'o cutie frumoasă — 2 fl. 50 cr., aparate cu brici de tot fin, cu oglindă şi într'o cutie de plüş 3 fl. 50 cr. Maşină de tuns, prima calitate, cu şurub patentat pentru barbieri 4 fl., maşină de tuns pentru barbă pentru o lungime de ½ mm., cea mai bună pentru barbieri 8 fl. 75 cr. — Toate acestea se liferează pe lângă trimiterea banilor înainte din:

Fabrica lui Leo Lateiner
Wien, I. 4, Wollzeile 31.

„THE STANDARD“
fondată în anul 1825.

Efectueşte **asigurări pe viaţă** pe lângă condiţiuni foarte favorabile.

Incasso anual	Avere proprie
Cor.: **34,600.000**	Cor.: **274,000.000**
Dividende solvite	Despăgubiri de viaţă
Cor.: **170,000.000**	Cor.: **570,000.000**

Agentura generală pentru Transilvania:
Cluj. Strada Ferencz-József Nr. 17.
Filiala pentru Ungaria:
Budapesta, Strada Kossuth-Lajos nr. 4 în Palatul Standard. (Casa proprie).
Centrala generală:
Edinburg. (Anglia).

Weisz & Comp.
Atelier şi magazin de haine pentru bărbaţi şi copii.
Cluj, Strada Deák Ferencz nr. 9.

Reintorcêndu-mĕ din călătoriile pentru cumpĕrările de toamnă, îmi iau îndrăsneala de a atrage luarea aminte a p. t. public şi părinţi asupra prăvălii şi magazinului nostru bogat, provĕzut cu haine de bărbaţi şi de copii, fiind în stare de a efectui şi cele mai delicate comande.

Mare magazin de ţĕsături engleze şi scoţiene. Magazin mare de haine gata din pregătire proprie, de blănării şi de bunde de oraş şi de călătorie, paltoane sport şi danĕze de piele şi alte mărfuri aparţinătoare acestui ram.

O singură târguială de probă poate încredinţa pe ori-cine despre aceea, că firma noastră e cel mai bun şi mai ieftin isvor de cumpĕrare.

Cu stimă cere părtinirea preţioasă a p. t. public

(82) 18—20 **Weisz & Comp.**

Credit personal!

Cu şi fără garanţe pentru oficieri, preoţi amploiaţi de curte, de stat, pentru amploiaţi privaţi pentru învĕţători, neguţători, meseriesi, aplicaţ comerciali, pentru dame cu drept de pensiune şi pentru privaţi de ori ce categorie pe un limp de ¼—25 ani, fiind a se replăti sau în rate tunare, sau la fiecare pătrar sau jumătate de an, când capitalul şi camăta deodată se solvesc!

Specialitate: Credit personal în senzul anchetei din Paris-Viena (capitalizarea lefei.)

4%! 4%! 4%! 4%!

Credit real!

dela 300 cor. în sus pe locul I. II şi **III.** pentru posesori de realităţi, de pământuri, de camete de case provinciale, de vile, de fabrice, de băi, de mori, de izvoare minerale şi de alte izvoare, pentru posesori de ocne de peatră şi or ce fel de proprietăţi în mărimea de a 3-a parte a valorii preţuite.

Credite pe zidiri!

Pe zidiri de ori ce fel solvibile în 2—3 rate conform stadiului încare se află zidirea.

Convertirea datoriilor la privaţi şi la bănci.

Escompturi de cambii şi reescompturi şi schimb de accept pentru comercianţi!

Noi pregătim şi financiăm planuri pentru întreprinderi, cari au să se înfiinţeze. Primim apreciări tehnice şi geologice prin oameni de specialitate. Ne ocupăm de transformarea intreprinderilor existente în societăţi pe acţii.

Lucru de tot real! Resolvare repede şi discretă prin institute din ţară şi prin institute anglese-francese de prima clasă.

Referenţe prime! 12—12

Cereţi prospect!

Pentru rĕspuns să se alăture marcă postală!

Meller L. Egyed
Budapest, V., Váczi-körut 26.

Diplomă de laudă dela exposiţia internaţională industrială din Paris 1886.

Distins cu 9 medalii. Distins cu 9 medalii.

SESZTÁK JÁNOS 10—10

Are atelier de pictură pe porcelan, pe majolică, pe sticlă în Cluj. Str. Jokai Nr. 2. (Casa grofului Rhédey, faţă în faţă cu hotelul New-York.)

Pregăteşte picturi şi desemne de probă pentru lucru femeiesc de mână; pe pânză, pe mătasă, pe catifea ş. a., mai departe face întregire de chipuri şi lipire pe porcelan, pe majolică şi pe sticlă, asemenea dă şi instrucţie amatorilor în tot feliul de pictură.— Preoţii cari vor face comande pentru zugrăvirea de biserici vor fi favorisaţi.

Mare medalie de argint dela soc. de industr. din ţară.

Trimiteţi 50 cruceri

în marce postale. In schimb primiţi 3 mustre fine, 6 mustre — 90 cruceri; 12 mustre — 1 fl. 70; 25 mustre — 3 fl. 40; pe lângă un *catalog ilustrat* şi o îndrumare cum au să se folosească diferiţii articoli de gummi, francezi şi americani, cari se capătă dela 45 cr. pro duzină în sus. *Cel mai mare deposit* pentru tot feliul de curiosităţi, pentru cele mai variate noutăţi. Se prepară ori ce fel de articli de gumi. Cel mai eftin izvor de cumpărare. Comandele să se facă prin scrisoare. Trimiterea discretă. 3—26

H. Auer, *deposit pentru articoli de gummi.*
Viena (Wien), IX/2. Nussdorferstrasse 3—15.

PÉTERFFY MÓR
Cluj, Strada Szentegyház nr. 6.
în Palatul Status.

Recomândă în atenţia binevoitoare a publicului *Magazinul său bogat asortat* în mobile şi alţi articlii de trebuinţă pentru aranjarea locuinţelor — pe lângă plătire sau în bani gata, sau în rate lunare şi săptămânale.

Comande din provincie se efectuesc cu cea mai mare punctualitate.

La Administraţia »Rĕvaşului«
(Cluj, Jókai-utcza 6.)
se află de vênzare următoarele cărţi:

1. **»Castelul din carpaţi«** de Jules Verne, trad. în româneşte de V. Onişor, ed. Dr. E. Dăianu. Cu mulţime de chipuri. Preţul 1 cor. 60 fil.
2. **»Mama Sfântului Augustin«** de Episcopul Em. Bougaud, trad. de Salba. Frumos legată în pânză 4 cor. Broşurată 3 cor.
3. **»Cartea Durerii«** de Em. Bougaud, trad. lac A. Nicolescu. Carte de mângăiere recomandată de consistorul din Blaj. Broşurată 1 cor. 50 fil. Legată frumos în pânză şi aurită 2 cor. 50.
4. **»Suplex Libellus Valachorum«.** Latineşte şi româneşte, tradus de Dr. E. Dăianu. Preţul 1 cor.
5. **»Cărţile Săteanului Român«** Nr. 1. *»Schiţe din popor«*, de G. Stoica. Preţul 10 fil. — Nr. 2. *»Pĕcatele noastre«*, de P. Suciu. Preţul 15 fil. — Nr. 3. *»Despre păcatele sătenilor«*, căzanie poporală de Ioan Roman. Preţul 20 fil.

La comande să se adaugă şi porto postal.

Biblioteca Despărţămîntului
Cluj.

Nr. 1. **»Ce să facem?«** Plan de lucrare întocmit pentru »Despărţămîntul Cluj« prin Dr. Amos Frâncu. Preţul 30 fil.

Nr. 2. **»Ursu Broina«,** povestire, de Dr. Elie Dăianu. Preţul 30 fil.

Cui îi place sĕ-şi îmbrace copii frumos sĕ cumpere haine frumoase şi ieftine dela
Stein S. és Irsa, deposit de haine pentru copii, Cluj, Mátyás Király-tér Nr. 1.

Haine pentru fetiţe dela 1—14 ani cu 1 fl. şi mai sus. — Hain pentru băieţi 1—14 ani 1 fl. şi mai sus. — Căputuri 1—14 ani dela 2 fl. în sus. Pălării, capişoane, şurţe, rochiţe, albituri, ciorapi în mare alegere. — Aci sĕ pregătesc corsete după mĕsură în cele mai noue forme. (79) 13

©BCU Cluj

Ilustrate cu port bănățenesc se află de vânzare la »Tipografia Carmen« Cluj.

Scutit prin lege: ori ce imitațiune și reproducere oprită.

Necunoașterea legii nu e scuză.

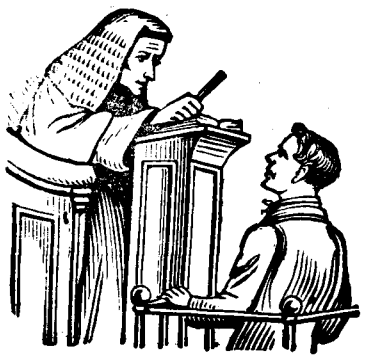

Judele: Osânditule, d-ta ți-ai prăpădit banii până la ultimul criță, pe lucruri de nimica, deși trebuia să știi, ca ori și care, că *numai balsamul și unsoarea Zentifolie a lui Thierry* singură e un mijloc sigur în toate cazurile precum dovedesc aceasta nenumărate scrisori de mulțămită.

Pîrîtul: Durere m'am lăsat sedus de multe ori și am folosit mai mult balsamuri falsificate și mijloace nefolositoare, ce mi-s'au recomandat, ceea ce îmi pare rău din toată inima.

Judele: Necunoașterea legii nu e scuză. Pentruce nu ți-ai procurat d-ta broșura cu dovezi nenumerate dela apotheca lui Thierry, ce se dă gratis.

Pîrîtul: Durere n'am știut nici asta.

Judele: Sub condițiunea, că vei procura-o aceasta dea astădtă ești achitat pentru negligența de a grijl de sănătatea d-tale și a celor din casă. Peste tot în viitor să te ferești de ori ce lucruri falsificate și să ții tare numai la balsamul lui Thierry, ca singur mijloc sigur. Legile sanitare poftesc, ca să le ținem strict și ori ce călcare a lor se pedepsește aspru sau prin morb sau prin slăbiciune. Balsamul lui Thierry stă întru ajutorul omenimii bolnăvicioase și lecuiește ori ce boală. Și d-ta nu mai ai de suferit, dacă îl ții în casă în totdeauna și-l folosești.

Balsamul lui Thierry este un mijloc fără păreche contra *tusei, catarului, durerii de pept, tuberculosei, a înflamații de gât, a răgușelii a bronchitei, a durerii de plămâni și de ficat, contra sgârciurilor de stomac, a colicei, a perturbațiilor în rânză,* și mai ales contra *influenței.* Prețul: 12 sticle mici sau 6 duple sau *una mare cu patent 5 cor. franco.*

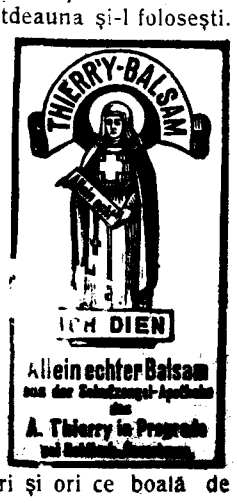

Unsoarea *Zentifolia a lui Thierry* este un non plus ultra pentru ori ce rane vechi, inflamațiuni, boale de piept, orbanț, copturi, și umfături, buboaie, vătămături, beșicături și ori ce boală de piele la prunci.

Această unsoare înmoaie și depărtează ori ce corp străin, ce a pătruns în trup, ca țeruse, glăji, țanduri, nisip etc. fără durere, împiedică înveninarea de sânge și face superfluă ori ce operațiune împreunată cu durere,

Prețul la 2 dose francat 3 cor. 60.

Broșura cu miile scrisori de mulțămită se trimite ori și cărui gratis și franco.

Se spedează numai pe lângă plătire înainte sau rambursă. Se capătă la apotheca A. Thiery în Pregrada la Rohits-Sauerbrunn. La noi se află la I. Török și Dr. I. G. L. Egger în Budapesta, L. Vértes în Lugos. 9—26

Nenumărate dame inteligente folosesc renumita alifie de față

Margit-Crème

a lui FÖLDES

— care e de un efect eminent, —

un preparat fără grăsime, nestricăcios și cel mai bun pentru înfrumsețarea obrazului.

Margit-Crème a lui **Földes** e un mijloc cu efect sigur și grabnic contra **aluniițelor, pestruelor de ficat, bubițelor, zgrăbunțelor, bubelor de fierbinți și** contra **altor necurățiri** ale pielii obrazului. Pomada aceasta o folosesc damele cele mai înteligente din lumea întreagă și cu privire la efectul lui fără păreche și escelent se esprimă în modul cel mai măgulitor și însufleț itor. Despre aceasta se va convinge altfel fiecine după întrebuințarea unei tighii, trebue însă să ne ferim de falsificate.

Prețul unei tighii mici 1 cor.; unei tighii mari 2 cor. Săpunul-Margit costă 70 fil. Puderul-Margit 1 cor. 20 fil. Apa de față Margit 1 cor. Pasta de dinți Margit 1 cor.

Se prepară: la FÖLDES KELEMEN,

apotecar în ARAD.

Comande de 6 cor. se trimit franco

Se poate căpăta:

la Burger Frigyes, Dr. Czetz Dénes, Gergely Fer utóda, Halász Jenö, Dr. Hintz György, Széky Miklós și Tanács József, apotecari în Cluj.

Norocul lui Török e neîntrecut!

E fără păreche acel noroc, care se leagă de banca noastră. In timp scurt am plătit mai mult de **25 millioane** cor. câștiguri pentru losuri; dintre acestea **două mai mari** și anume:

De două ori **600.000** cor. premiul principal

Cel mai mare **400.000** cor. premiu principal

Mai departe 5 à **100.000**, 3 à **90.000**, 2 à **80.000**, 3 à **70.000**, 3 à **60.000**. Mai multe de **50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000** și afară de acestea încă altele de 10.000, 5000, 3000, 2000 1000, 500 cor.

Deci recomand fiecăruia să iee parte la cea mai apropiată tragere și să-și cumpere un los dela banca noastră.

La tragerea aceasta a 18-a a loteriei noue ung. de clase se vor trage

125.000 losuri cu **62.500** câștiguri în bani

și la olaltă losuri în suma de 16 **millioane** 457.000 cor.

Rendelje meg a neve mellett álló szerencseszámot!

Sok penz szeppe varázsolja az életet! Talán megtepi a ferj a feleségét vagy az asszony az urát a neve mellett álló sorsjegy megvétele által egy fönyeremenynyel A véletlen nagy szerepet játszik az eletben és könnyen meglehet, hogy éppen egy szerencses véletlen folytán a neve mellett számot eltalálta, melyre egy nagy nyeremeny jut.

Adám, Adél	4040	**Dezső, Erzsébet**	6411	**Iván, Jolán**	12305	**Ottó, Melánia**	20441
Adolár, Agnes	6314	**Ede, Eszter**	9868	**Jakab, Józsa**	20284	**Ödön, Narczisz**	20989
Adolf, Agota	9007	**Elek, Etel**	19821	**János, Judith**	20983	**Pal, Neszti**	24236
Agoston, Amália	19162	**Elemer, Flóra**	20580	**Jenö, Juliska**	24203	**Peter, Olga**	24277
Aladár, Anna	20445	**Emil, Franciska**	22032	**József, Karolin**	24265	**Pista, Paula**	28876
Albert, Anatolia	21619	**Endre, Frida**	24252	**Kálmán, Katinka**	28874	**Richard, Pelagie**	32715
Alfréd, Apollonia	24215	**Ernö, Genovéva**	24363	**Károly, Katalin**	29634	**Róbert, Petronella**	35640
Akos, Aranka	24285	**Ferenc Gertrud**	29633	**Kornél, Klára**	35318	**Rudolf, Piroska**	37411
Ambrus, Berta	28881	**Frigyes, Gabriella**	34933	**Kristof, Klotild**	36825	**Salamon, Regina**	38164
András, Blanka	34352	**Fülöp, Gizella**	36779	**Lajos Kornelia**	38138	**Samu, Rózsika**	38238
Antal, Borbala	36451	**Gábor, Hedvig**	38118	**Laszlo, Krisztina**	38226	**Sándor, Rozalia**	41921
Arnold, Boriska	37424	**Gáspár, Helena**	38173	**Leo, Kunigunda**	41919	**Simon, Sári**	83891
Arpád, Betti	38169	**Gergely, Henriett**	41795	**Lipót, Laura**	64204	**Tamás, Sarolta**	84769
Arthur, Bella	41794	**Géza, Hermina**	51398	**Loriuc, Lenke**	84738	**Tibor, Szerena**	86049
Aurél, Brigitta	41938	**Gusztáv, Hilda**	84702	**Manó, Leonia**	86014	**Tihamér, Theodoria**	92773
Attila, Cecilia	84309	**György, Ibolyka**	84780	**Markus, Lidia**	90370	**Tivadar, Teréz**	123503
Balázs, Cornelia	84773	**Gyula, Idunka**	89219	**Márton, Lina**	101939	**Tóbiás, Terus**	123504
Balint, Dóra	86065	**Henrik, Ilona**	101914	**Mátyás, Ludmilla**	123502	**Vendel, Valéria**	123508
Barnabás, Dorottya	101404	**Hermann, Ilma**	123501	**Mihaly, Lujza**	123507	**Viktor, Veronika**	123516
Béla, Cecilia	106999	**Hugó, Ilka**	123506	**Miklós, Magdolna**	123519	**Vilmos, Viktória**	123520
Benedek, Eufemia	123505	**Ignác, Irén**	123546	**Miksa, Malvin**	123514	**Vince, Vilma**	123518
Bernát, Emma	128509	**Illés, Irma,**	123510	**Mór, Margit**	123515	**Zoltán, Zsófia**	123521
Daniel, Ernesztin	123513	**Imre, Izabella**	123511	**Nándor, Mária**	5488	**Zsigmond, Zsuzsanna**	123522
Dávid, Éva	123517	**István, Ianka**	3512	**Orbán, Mártha**	8826		
Dénes, Evelin	5637	**Izidor, Iohanna**	8602	**Oszkár, Matild**	12314		

Eventual cel mai mare câștig 1,000.000 coroane

mai departe 1 premiu **600,000**, 1 câștig **400.000**, 1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 2 à **90.000**. 2 à **80.000**, 2 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**, 3 à **40.000**, 3 à **30.000**, 6 à **25.000**, 9 à **20.000**, 13 à **15.000**, 44 à **10.000** coroane și încă alte multe câștiguri,

Prețurile losurilor de cl. I.

1/8 costă fl. —·75, sau K. 1·50; 1/4 costă fl. 1·50 sau K. 3.—

1/2 „ „ 3·—, „ „ 6—; 1/1 „ „ 6·— „ „ 12—

Losurile le trimitem cu rambursă sau **trimițând banii inainte**.

Lista tragerilor oficioasă se trimite gratis.

Cumpărări de losuri originale să se facă îndată, sau cel mult până în

22 Aprilie n. a. c.

la banca noastră, fiindcă numerii norocoși de mai sus trec iute.

TÖRÖK A. és Tsa

Telegramă: Török, Budapest. — **Telegramă: Török, Budapest.**

Casă de bancă, Budapesta.

Cel mai mare birou pentru loteria de clase.

Biroul central: **Teréz-körut 46/a**

I. Filială: **Váci-körut 4/a.** II. Filială: **Muzeum-körut 11/a.**

Tipografia »CARMEN«

PETRU P. BARIȚIU

CLUJ

Ferencz József-út 58 sz.

Primește tot felul de lucrări, ce cad în branșa acestei măestrii, esecutându-le cât se poate de cu gust, în stilul cel mai modern și cu prețuri moderate.

Comande se primesc și la Librăria D-lui **Erich Fabritius** din Cluj (Piața Regelui Matia nr. 32.)

Ca prima tipografie românească în acest comitat, se roagă de binevoitorul sprijin al celorlalte institute românești, precum și al privaților.

LUCEAFĂRUL

institut de arte grafice și editură, Budapesta IV. strada Molnar Nr. 10.

Editează:

»LUCEAFĂRUL«

revistă pentru literatură și artă, cea mai răspîndită și îngrijită revistă ilustrată românească. Apare de 2 ori pe lună, avînd de colaboratori cei mai distinși scriitori români.

Directori: A. Ciura, O. Goga, O. C. Tăslăuanu:

Abonament: Ediția simplă: 1 an 12 cor. 6 luni 6 cor. Ediția de lux: 1 an 20 cor. 6 luni 10 cor. Pentru preoți săraci, învățători și studenți: 1 an 7 cor.

»Nuelușa« revistă umoristică și satirică ilustrată. Apare în mărime de cel puțin 12 pag. ilustrate bogat.

1 an 8 cor. 6 luni 4 cor. Pentru preoți săraci, învățători și studenți 1 an 6 cor. 6 luni 3 cor.

Volume ed. „Luceafărul"

O. Goga:	Poesii	2 cor.	— fil.
»	» (ed. de lux)	3 »	— «
I. Agârbiceanu:	Pela Țară.	1 »	50 »
I. Ciocîrlan:	Traiul nostru.	1 »	50 »
A. Ciura:	Icoane	1 »	20 »
Z. Bîrsan:	Ramuri,	2 »	— »
M. Gorăii:	Nuvele,	1 »	— »
Révai K.:	Coșbuc Költemènyei	1 »	50 »

— Porto pentru 1 volum 10 fil. —

»Ilustrate« cu motive românești, seria de 20 bucăți 1 c. 20 fil. franco.

»Concepțiunea Mariei« — »Madona Sixtină«, două tablouri artistice, franco, 1 cor.

Tipografia »Carmen« Petru P. Bariț iu, Cluj — Kolozsvár.

©BCU Cluj